

STUDIE

OHLAS OD NEŽÁRKY – PERIODICKÁ PAMĚŤ REGIONU

Štěpánka Běhalová (Jindřichův Hradec)

Ohlas od Nežárky – a Periodical Memory of the Region

Abstract: The Jindřichův Hradec weekly *Ohlas od Nežárky* provided information to the citizens of the town and the region in 1871–1942, capturing the everyday life of the town and shaping the social awareness of its community. The editorial office was in the possession of the local printers of the Landfras family, who had owned the printing works from 1797. The establishment of the periodical press in Jindřichův Hradec was initiated by the printer Alois Landfras, who in 1844 bought a cylinder press, suitable for printing periodicals, and who had a number of personal contacts in Prague patriotic circles, where he was in touch mainly with Jan Hýbl, František Bohumil Tomsa, Václav Rodomil Kramerius and Josef Kajetán Tyl. He made two unsuccessful attempts to publish a Czech periodical in Jindřichův Hradec in 1848 and 1863. The Czech weekly *Ohlas od Nežárky* began to be issued there in 1871 and continued to come out for 72 years. *Ohlas od Nežárky* captured the everyday life of the town and the surrounding region as well as important social events in 1871–1942, i.e. during the existence of the Austro-Hungarian Empire, the independent Czechoslovak Republic and the Protectorate of Bohemia and Moravia, as well as during the First and partly also the Second World War. In terms of information, the weekly became primarily a chronicle of the life of the town, but also an authentic reflection of contemporary events in the Czech-German environment outside of Prague. It is one of the longest-running Czech regional magazines. Since 2002, its full-text search is possible in its digital copy in the Kramerius digital library of the Museum of the Jindřichův Hradec region.

Keywords: periodicals – newspapers – magazines – regional periodicals – printed media – library science – 19th century – 20th century – everyday life – history

V říjnu 2021 uplynulo 150 let od prvního vydání regionálního jindřichohradeckého týdeníku *Ohlas od Nežárky*.¹ Při této příležitosti byla v Muzeu Jindřichohradecka uspořádána odborná konference z cyklu Knižní kultura 19. století s názvem „Periodická paměť“,² souborná výstava,³ která připomněla význam krajinského listu v kontextu periodik 19. století i pro jindřichohradecký region, a vznikl i předložený příspěvek. Dotýká se ideových, společenských, technologických a technických předpokladů vzniku periodika, zabývá se jeho redakcí, obsahem a významem pro komunikaci v 19. a 20. století v soudobém regionálním i celonárodním

kontextu a jeho dnešním využitím jako primárního informačního zdroje pro historickou práci.⁴

K počátkům periodického tisku

Počátky periodického tisku bývají datovány do 15. století, kdy je doloženo opisování novinek a aktualit za účelem informování, které se používalo i po vynálezu knihtisku.⁵ Ve fondech jindřichohradeckého oddělení Státního oblastního archivu Třeboň jsou uloženy ručně psané české zprávy z celého světa z roku 1495 z pozůstalosti panů z Hradce,

¹ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942. Dokument v originále v úplnosti uložen v knihovně Muzea Jindřichohradecka, které je též vlastníkem digitální kopie a zpřístupňuje ji v Digitální knihovně Kramerius Muzea Jindřichohradecka. Týdeník názvem odkazuje na řeku Nežárku protékající městem Jindřichův Hradec. Jedná se o pravostranný přítok řeky Lužnice dlouhý téměř 60 km.

² Konference je pokračováním cyklu odborných setkání Knižní kultura 19. století, který započal v roce 2017 při příležitosti 200. výročí založení Landfrasovy tiskárny. Volně navazuje na konferenci Tiskárny a tisky 19. století, která se konala v roce 1997. Cílem setkání, které proběhlo ve dnech 20.–21. října 2021 v Jindřichově Hradci, bylo komplexně sledovat oblast periodického tisku 19. století a rozvíjet mezioborovou spolupráci i spolupráci paměťových, akademických i vědeckých institucí. Pořadatelem je Muzeum Jindřichohradecka ve spolupráci s Národním muzeem a Metodickým centrem pro knižní kulturu a literární muzea při Památníku národního písemnictví. Odbornými garanty byli PhDr. Štěpánka Běhalová, Ph.D., a PhDr. Jaroslav Píkal z Muzea Jindřichohradecka, Mgr. Alena Petruželková z Památníku národního písemnictví, Mgr. Martin Sekera, Ph.D., z Národního muzea a Mag. Dr. Michael Wögerbauer z Ústavu pro českou literaturu Akademie věd České republiky. Viz též SKOŘEPOVÁ 2021.

³ Výstava byla instalována v hlavní budově Muzea Jindřichohradecka na Balbínově náměstí ve dnech 14. října 2021 – 6. ledna 2022.

⁴ UHLÍŘ 2001. Archiválie k činnosti Landfrasovy tiskárny a redakci týdeníku uloženy ve Sbírce Muzea Jindřichohradecka, fond Knižní kultura; dále ve Státním okresním archivu J. Hradec, fond Kulturně historický archiv, inv. č. 582, 644, 1513, 1530, 1587, 1672, 1683.

⁵ BERÁNKOVÁ 1988; PRAŽÁKOVÁ 2020; JIRÁK – KÖPPOVÁ 2015.

kteře vznikly na objednávku tehdejšího majitele panství Jindřicha IV.⁶ Ty bývají uváděny jako nejstarší česky psané noviny.⁷ Tištěné jednolisty zveřejňující jednotlivé zprávy jsou doloženy ze 16. století a na přelomu 16. a 17. století je nahradily periodicky vycházející noviny.⁸

Za nejstarší tištěné noviny jsou považovány tzv. *Rorschacher Monatschrift*, které v roce 1597 sestavoval Samuel Dilbaum z Augsburgu.⁹ V Čechách se objevila první německá periodika v polovině 17. století. Nejstarší známé pražské periodikum jsou *Ordinari (Extraordinari) Wochentliche Mittwochs (Sambstags) Postzeitungen*, které vydávala dvakrát až třikrát týdně od konce 50. let 17. století Ludmila Sedlčanská z Karlova.¹⁰ Poté vydávali již poměrně kontinuálně německá periodika pod řadou různých názvů tiskaři Arnoltové z Dobroslavína, a to až do roku 1744, kdy přešel titul *Prager Post Zeitungen* na Karla Františka Rosenmüllera mladšího.¹¹ V letech 1719–1772 vydával tzv. *Pražské poštovské noviny* a jsou s ním spojovány také počátky jazykově českých novin. Ve vydávání pražských českých i německých novin pokračoval Jan Nepomuk Ferdinand Schönfeld. V nich působil jako redaktor Václav Matěj Kramerius. V roce 1789 se osamostatnil a založil *Krameriusovy císařské královské pražské poštovské noviny*. Po jeho smrti pokračoval ve vydávání jeho syn Václav Rodomil, jenž vedl i celé vydavatelství Českou expedici. V roce 1823 původní Krameriovy noviny již pod názvem *Dopisovatel pro Čechy a Moravu* zakoupili dědicové Schönfeldské tiskárny. Od roku 1825 vycházel v Praze německy vládní *Prager Zeitung* a české *Pražské noviny* s literární přílohou *Rozličnosti pražských novin*, později změněné na revui *Česká včela* (1834–1850). V roce 1848 založil vlastní *Národní noviny* bývalý redaktor *Pražských novin* Karel Havlíček Borovský.¹² V Brně vycházely německé noviny *Brünner Zeitung* od roku 1755 až do 20. století. Nejvíce periodických německých i českojazyčných titulů vznikalo do roku 1848 v Praze. V několika regionálních centrech s rozvinutějším kulturním a společenským zázemím se

tisklo německy (Cheb poprvé 1703, Brno 1755, Litoměřice a Plzeň 1834, Písek 1835, Žatec 1839). V krajských městech byly prvními novinami úřední listy tamních správ, v menších městech se první periodika tiskla kolem poloviny 19. století.¹³

V jižních Čechách vycházel od roku 1835 v Písku dvojazyčný *Ouřední list prachynského kraje*.¹⁴ První česko-budějovické noviny *Der Löwe* vycházely v roce 1848, během něhož ještě změnil název na *Der Bürgerfreund*, v roce 1849 krátce německé *Der constitutionelle Staatsbürger*. Od roku 1852 vycházel *Anzeiger aus dem südlichen Böhmen*, z něhož po roce 1857 vznikl *Budweiser Wochenblatt* a později *Budweiser Kreisblatt*. Nový *Anzeiger aus dem südlichen Böhmen* vycházel od roku 1862 do roku 1873, kdy byl přejmenován na *Budweiser Zeitung*. Tituly *Budweiser Kreisblatt* a *Budweiser Zeitung* představovaly po několik desetiletí nejdůležitější německé noviny v Českých Budějovicích.¹⁵ Z prvních dlouhodobě vycházejících jihočeských periodických titulů v češtině je potřeba připomenout především písecký týdeník *Otavan*, jehož první číslo vyšlo v roce 1863,¹⁶ česko-budějovický *Budivoj* (1864–1914) a týdeník *Tábor* (1864–1935), který vydával Jan Frank a zpočátku jej pro něj tiskla tábořská pobočka Landfrasovy tiskárny. Jejím hlavním sídlem byl Jindřichův Hradec, který se tehdy podle počtu obyvatel řadil do druhé desítky českých měst.¹⁷ Široký záběr produkce tiskárny a vlastního vydavatelství zahrnoval již od roku 1844 německá periodika doprovázená krátkodobými pokusy o vydávání českých periodik. Až v roce 1871 vznikl *Ohlas do Nežárky*,¹⁸ který vycházel do roku 1942. Svými 72 ročníky vynikl mezi ostatními jihočeskými českojazyčnými periodickými tituly.¹⁹

Inspirační zdroje jindřichohradeckého periodického tisku 19. století a první regionální periodika

Majitel jindřichohradecké tiskárny Alois Landfras (1797–1875) navázal během studií filozofie na pražské univerzitě

⁶ Státní oblastní archiv Třeboň, pracoviště J. Hradec, Historica Jindřichův Hradec, karton 1, inv. č. 47; dále BĚHALOVÁ 2011.

⁷ MUK 1964, s. 3; MUK 1969, s. 46.

⁸ Podle současného zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tzv. tiskový zákon), jsou za periodický tisk považovány tiskoviny jako noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce. Podle České terminologické databáze knihovnictví a informační vědy se jedná o dokument vydávaný postupně v samostatných částech spojených společným názvem, označením posloupnosti (např. průběžným číslováním), jednotnou úpravou a obsahovým zaměřením v pravidelných intervalech se záměrem stálého pokračování, např. noviny, časopisy, periodické sborníky; viz TDKIV 2014. Podle Encyklopedie knihy jsou noviny periodicky vydávané prosté či komentované informace o aktuálních politických, hospodářských, společenských a kulturních událostech jako základní forma neknižní publicistiky a nejrozšířenější hromadný sdělovací prostředek; viz ENYKLOPEDIIE KNIHY ONLINE.

⁹ ENYKLOPEDIIE KNIHY ONLINE.

¹⁰ STEJSKALOVÁ 1998, s. 66.

¹¹ ENYKLOPEDIIE KNIHY ONLINE.

¹² KUSÁKOVÁ 2012.

¹³ STEJSKALOVÁ 1998, s. 69.

¹⁴ PLETZER 1962.

¹⁵ ENYKLOPEDIIE ČESKÝCH BUDĚJOVIC 1998–2022.

¹⁶ S přestávkami 1863–1867, 1879–1913, 1916–1936.

¹⁷ BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2018, s. 30.

¹⁸ BĚHALOVÁ 2011; dále MATTUŠKA 1889; MUK 1931–1932, 1936.

¹⁹ Počátkem května 1892 *Česko-budějovické noviny*, které téhož roku střídal titul *Česko-budějovické listy*, od roku 1895 byly vydávány nezávislé *Jihočeské listy*. Devadesátá léta 19. století přinesla také vznik dělnického tisku: 1894 vydala Dělnická beseda první číslo listu *Budoucnost* a po jeho zabavení *Novou budoucnost* (1894–1895) a list *Pochodeň*. Od 1897 vydávala sociální demokracie noviny *Jihočeský dělník*, které byly 1913 přejmenovány na *Nový Jihočeský dělník*. Národní socialisté vydávali od 1899 *Stráž lidu* pod redakcí Jana Karla Mayera (1875–1910) a od roku 1906 vydávala česká strana křesťansko-sociální *Hlas lidu*.

v letech 1815–1818²⁰ řadu osobních kontaktů s představiteli osvíceneckých vlasteneckých kruhů, které po návratu do Jindřichova Hradce zúročil v tiskárně a nakladatelství i ve společenském, politickém a osobním životě, jak jeho otec Josef Landfras správně předvídal.²¹ Do Prahy odešel Alois se svým spolužákem z jindřichohradeckého gymnázia Janem Vladykou, pozdějším předsedou zemského soudu, s ním se po skončení studií v roce 1818 pokusil založit v Jindřichově Hradci české divadlo.²² Pro pozdější vydavatelské a tiskařské aktivity Aloise Landfrase i pro snahu o vydávání a tisk periodik měly největší význam osobní kontakty s představiteli tehdejší vlastenecké elity. Jednalo se například o přátelství s Janem Hýblem,²³ které vyústilo v pozdější spolupráci Hýbla s Landfrasovou tiskárnou. Ta vydávala ve 20. a 30. letech 19. století jeho povídky a překlady, některé v opakovaných vydáních koncem 50. let. Byly to například příhody nového Robinsona, *Poučné a kratochvilné historie o strašidlech* nebo též Hýblem upravený *Čelední vůdce*. Jan Hýbl působil jako redaktor českých časopisů *Český lidomil* (1810–1811), *Rozmanitosti* (1816–1822), *Hyllos* (1820–1821) a *Jindy a nyní* (1828–1831). Lze předpokládat, že jeho redakční zkušenosti a zájem veřejnosti o česká periodika Alois Landfras minimálně reflektoval. Zkušenosti s redaktorskou prací v českých titulech periodik první poloviny 19. století měl také další blízký spolupracovník a kmenový autor Landfrasovy tiskárny František Bohumil Tomsa,²⁴ jehož překlady cizích povídek vydal a vytiskl Alois Landfras ve čtyřech svazcích pod titulem *Zábavný vypravovatel* v letech 1844–1845.²⁵ Tomsa pracoval v redakcích několika

českých periodik s Josefem Lindou a Václavem Rodomilem Krameriem.²⁶ Václav Rodomil Kramerius působil jako faktor jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny od 30. září 1826,²⁷ stal se jejím kmenovým autorem v období 1830 až 1870. V Landfrasově tiskárně byly samostatně tištěny Krameriovy texty, které autor zařadil do prvního ročníku *Večerního vyrazení* v roce 1830,²⁸ podobně jako jedenáct svazků humoristického listu *Hacafírek v kacabajce* v roce 1848.²⁹

V roce 1833 převzal časopis *Jindy a nyní* Josef Kajetán Tyl,³⁰ který jej redigoval i po změně názvu na *Květy české s podtitulem zábavník pro Čechy, Moravany a Slezany*. Název periodika měl vyjadřovat rozkvět českého písemnictví a byly v něm publikovány prozaické příspěvky, poezie i krátké glosy, cílené k šíření českého jazyka a propagaci českého národního hnutí. Právě v redakci *Květů* pro Josefa Kajetána Tyla pracoval jindřichohradecký rodák MUDr. Josef Procházka-Devítský,³¹ který si za studií bohoslovectví a později medicíny v Praze přivydělával literární prací. Procházka se v roce 1842 usadil v Jindřichově Hradci jako městský fyzik a stal se organizátorem zdejšího vlasteneckého hnutí, v roce 1843 stál u zahájení činnosti Ochotnického spolku k blahodělným účelům, který sehrál koncem roku první české celovečerní divadlo, Štěpánkův kus *Čech a Němec*, v roce 1846 zde uspořádal první český ples. Procházkův přátelský vztah s Josefem Kajetánem Tylem vyústil v návštěvách Josefa Kajetána Tyla v Jindřichově Hradci v letech 1851, 1852 a 1855. Procházka zde o Tyla pečoval, zvláště při posledním pobytu, kdy byl již těžce nemocen. K Procházkově se tehdy přidala i skupina jindřichohradeckých vlastenců

²⁰ Alois Josef Landfras (1797 Jindřichův Hradec – 1875 Jindřichův Hradec). Knihtiskař, nakladatel, první volený starosta místní samosprávy. Za jeho působení se tiskárna stala jedním z největších mimopražských podniků. Zámožná měšťanská rodina Landfrasů pevně zakotvila v Jindřichově Hradci, rekonstruovala budovu tiskárny, vystavěla si reprezentativní letní sídlo a rodinnou hrobku. Významně se podílela na veřejném a společenském životě města. Alois Josef Landfras byl v letech 1850–1861 starostou města. V roce 1858 předal Alois tiskárnu svému synovi Vilému Antonínu Landfrasovi. Více viz BĚHALOVÁ 2018a; BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 18, 56; FÜRBAACH 2018; HÁLOVÁ 2017; 2018.

²¹ HÁLOVÁ 2018, s. 181.

²² Jan Vladyka (1799 Mladá Vožice – 1878 Č. Budějovice), právník, prezident zemského soudu, absolvent hradeckého gymnázia, autor mariánských písní. Více BENEŠ 2009.

²³ Jan Hýbl (1786 Česká Třebová – 1834 Praha), český obrozenecký prozaik, básník, překladatel a redaktor českých časopisů pro lidové vrstvy, autor vzdělávacích knih. Redigoval *Český lidomil* aneb *Nejnovější pražský vlastenský časopis* (1810–1811), *Císařské královské pražské noviny* (1814–1817), *Rozmanitosti* (1816–22), *Hyllos* (1819–1822), *Jindy a nyní* (1828–1831). LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 1993a, s. 373–375; STREJČEK 1930, s. 25, 31–38, 62–68, 77, 166–170; BĚHALOVÁ 2018, s. 162.

²⁴ František Bohumil Tomsa (1799 Kadeřavec u Turnova – 1857 Praha). Autor, překladatel a upravovatel rytířských a sentimentálních povídek s vlasteneckou a výchovnou tendencí, kritik, publicista, redigoval noviny a časopisy *Čechoslav*, *Dopisovatel pro Čechy a Moravany* (1822–1825, v letech 1822–1823 s Václavem Rodomilem Krameriem), *Poutník slovanský* (1826–1827), *Pražské noviny a Rozličnosti pražských novin* (1830–1833, v letech 1830–1832 s Josefem Lindou) a *Všeobecný domácí a hospodářský kalendář* (1836–1839). LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2008a, s. 969–971.

²⁵ KUSÁKOVÁ 2012, s. 430.

²⁶ Václav Rodomil Kramerius (1792 Praha – 1861 Praha). Prozaik, překladatel, upravovatel a vydavatel lidové četby, novinář a redaktor České expedice. A. Landfrasovi prodal v letech 1829 a 1839 sklad bývalé České expedice i s právem přetisku. Působil jako faktor v Landfrasově tiskárně. Redaktorsky navázal na osvícenský lidovému program svého otce Václava Matěje Krameira. Redigoval *Krameriovy c.k. vlastenské noviny* (1813–1824), *Hyllos* (1819), *Čechoslav* vycházející jako příloha *Krameriových novin* (1820–1823), *Večerní vyrazení* (1831–1833), *Hacafírek v kacabajce*, *Noviny z Prahy*, *Sarivari* (1848) a *Českoslovanský vlastenský deník* (1848–1849). Více LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 1993b, s. 934–936; STREJČEK 1948.

²⁷ LANDFRAS 1823.

²⁸ KUSÁKOVÁ 2012, s. 26.

²⁹ KUSÁKOVÁ 2012, s. 390. V jindřichohradeckém muzeu jsou jeho díla uchována ve fondu Rukopisy a Jindřichohradecké tisky, v nichž se nachází rukopis textů s názvem *Večerní vyrazení* datovaný do roku 1847 (RK 331), oblíbené opakovaně vydávané Krameriovy tituly, např. *Košťova nevěsta* nebo *Znamenité a podivné příhody pana Prášilka*, též nepublikované rukopisy, např. povídky připravené v ediční řadě Romantická bibliotéka nebo čtyřdílný titul *Zlatovarci aneb zrušení mučírny*.

³⁰ Josef Kajetán Tyl (1808 Kutná Hora – 1856 Plzeň), prozaik, básník, dramatik, překladatel, novinář, spisovatel. Redigoval časopisy *Jindy a nyní* (od 1833), *Květy české a Květy* (od 1834), *Vlastimil* (1840–41), *Pražský posel* (1846–48 a 1851), dále almanachy a kalendáře. Více LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2008a, s. 1068–1078; MERHAUT 2008; STREJČEK 1926; MUK 1956.

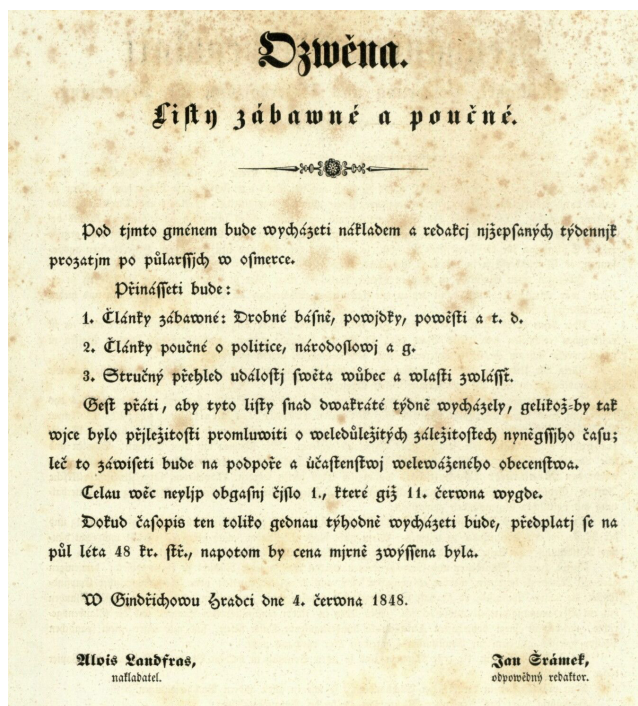
³¹ Josef Procházka Devítský (1811 Jindřichův Hradec – 1856 Jindřichův Hradec), městský lékař, obrozenec, překladatel mravoučných povídek a divadelních her, spisovatel naučné literatury. Dále LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2000b, s. 1106 – 1108; MATUŠKA 1887; STREJČEK 1930, s. 73; PLETZER 1992; BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 76.

Obr. 1. Neuhauser allgemeiner Anzeiger, Jindřichův Hradec 1845. Sběrka MJH, JK 2181.

včetně tiskaře Aloise Landfrase, tehdy již vykonávajícího funkci prvního voleného starosty města. Landfras zamýšlel svěřit Tylovi redakci periodické sbírky románů a novel, Tyl však upřednostnil především z rodinných důvodů divadelní dráhu.³² Z Procházkovy bohaté literární činnosti se dochovaly rukopisy a početné tisky jeho děl z Landfrasovy tiskárny, z nichž některé byly přetištěny v místních periodikách *Zvěst od Nežárky* a *Ohlas od Nežárky*. Procházkovy jméno využila Landfrasova tiskárna po jeho smrti dokonce fiktivně u textů, které nejsou z jeho autorské dílny.³³ Procházka soustavně ovlivňoval přístup zdejší veřejnosti k české otázce, ale přispíval také svými zkušenostmi z pražských redakcí časopisů k vydávání periodik na Jindřichohradecku.³⁴

U jejich vzniku stál zdejší pokrokový tiskař s vynikajícím obchodním talentem Alois Landfras, který v roce 1844 nahradil v tiskárně dosud užívané ruční lisy strojními rychlolisy, pro které následně hledal využití. S detailní znalostí tehdejší společenské situace a s kontakty na zmíněné významné vlastenecké kruhy spojené s nejvýznamnějšími

Obr. 2. Oznámení o novém českém týdeníku *Osvěna* z nakladatelství Aloise Landfrase z roku 1848. Sběrka MJH, JK 2671.

nakladatelskými, tiskařskými, redakčními a autorskými centry první poloviny 19. století tehdy přesně odhadl význam periodického tisku jako zásadního informačního média a také jeho význam pro úspěšné podnikání v oboru tiskařství a nakladatelství. Již od roku 1844 se opakovaně pokoušel vydávat regionální periodické noviny a časopisy, přičemž využíval vzrůstající společenskou poptávku po dostupných pravidelně tištěných informacích. V Jindřichově Hradci byly zpočátku tištěny německé periodické tituly, do nichž však již pronikaly české texty, v souladu s tehdejší obnovou českojazyčné společnosti. Doprovázely je též dva nepřilíhající úspěšné pokusy o vydání prvního českého periodika.

V Jindřichově Hradci vyšlo 7. ledna 1844 první číslo německého týdeníku *Neuhauser allgemeiner Anzeiger*.³⁵ Periodikum mělo otiskovat pouze vyhlášky, objevovaly se ale i beletristické texty, a to včetně české poezie.³⁶ Redaktorem tohoto titulu byl Vincenc Bibus.³⁷ O čtyři roky později, v druhém pololetí roku 1848, vycházel v Jindřichově Hradci německý list *Neuhauser Wochenblatt*, opět pod redakcí V. Bibuse. Nahradil nejen předešlý *Neuhauser allgemeiner Anzeiger*, ale také periodikum *Osvěna*, které redigoval zdejší kaplan Jan Šrámek, spolužák Karla Havlíčka Borovského z pražské

³² STREJČEK 1926, s. 2.

³³ BĚHALOVÁ 2018, s. 163–164.

³⁴ K historii jindřichohradeckých časopisů viz MATTUŠKA 1889; MUK 1931; 1936; 1964; 1969; STEJSKALOVÁ 1998; BĚHALOVÁ 2011.

³⁵ MUK 1947, s. 12 odkazuje na výnos zemského presidia č. 7708 z 3. prosince 1843.

³⁶ Např. v č. 23 ze 7. prosince 1845 byla na první straně otištěna česká oslavná báseň z pera budějovického kaplana Antonína Krejčího *Pozdravení první besedy české v městě Třeboni dne 26. listopadu 1845*. Dále více STREJČEK 1930, s. 73 a dále BĚHALOVÁ 2011, s. 42–44.

³⁷ Vincenc Bibus (1813 J. Hradec – 1891 J. Hradec), v českojazyčných souvislostech též jako Čeněk Bibus. Usídlil se v Jindřichově Hradci jako c. k. dělostřelecký ohnostrůjce, od roku 1844 redigoval týdeník *Neuhauser Allgemeiner Anzeiger*, v roce 1848 *Neuhauser Wochenblatt*, v němž dle *Ohlasu od Nežárky* „pěstoval divotipnou polemiku proti mnohým tehdejšími koryfeům“, a v letech 1854–1855 *Neuhaser Wochenpost*. Více viz *Ohlas od Nežárky*, 1891, č. 16, s. 124, 130.

Obř. 3. Týdeník *Zvěst od Nežárky*, Jindřichův Hradec 1863. Sbirka MJH, JK 2185.

teologie.³⁸ *Ozvěna*³⁹ byla prvním českojazyčným periodikem vydávaným v Jindřichově Hradci a pravděpodobně druhým českým periodickým titulem v jižních Čechách. Přestože není doložen žádný exemplář, zprávy z dobového tisku⁴⁰ odkazují na existenci tří čísel *Ozvěny*. Vydávání českého týdeníku bylo oznámeno 4. června roku 1848 a list byl podle poslední zprávy v *Národních listech* z 29. července 1848 zastaven po zásahu krajského úřadu v Táboře.⁴¹ V roce 1855 vycházel v Jindřichově Hradci německý *Neuhauser Wochenpost*, opět za redakce Vincence Bibuse. V šestém čísle se objevila odpověď redakce *Wochenpostu* na výzvu otisknou v *Pražských novinách* k tisku českého listu ve městě. Redakce upozorňuje autora výzvy, že je ochotna vydávat český list, jakmile bude dostatečná poptávka. V tom případě uvítá i spolupráci s autorem, který může sám vydávat český list, upozorňuje však, že „*dass ein Vorschlag mit dem Erfolg nicht immer Hand in Hand geht*“⁴² (nápad však vždy nekráčí ruku v ruce s úspěchem, překlad aut.). Tato reakce odráží nejen zkušenost

Obř. 4. Průčelí Landfrasovy tiskárny se sídlem redakce *Ohlas od Nežárky* z Komenského ulice. Archiv Muzea Jindřichohradecka.

vydavatele *Wochenpostu* Alois Landfrase, majitele jindřichohradecké tiskárny, s českou *Ozvěnou*, ale také Landfrasovy vydavatelské a tiskařské naděje a plány. Je nutné zdůraznit, že vydavatel Alois Landfras, zralý jindřichohradecký občan s velkým rozhledem, první volený starosta místní samosprávy (1850–1861), dobře znal místní poměry. Byl na počátku století u Landfrasů doma převládala němčina, kterou hovořili příslušníci rodiny ještě ve 20. letech 19. století, tiskárna disponovala českými i německými typy písma a tiskla česky i německy. Alois Landfras se po studii v Praze zařadil k předním příslušníkům jindřichohradecké maloměstské vlastenecké elity a jako takový významně ovlivňoval průběh obrozených snah ve městě, a to nejen společensky, ale i z hlediska výběru titulů tištěných a vydávaných v Landfrasově tiskárně. V roce 1858 předal tiskárnu synovi Vilému Antonínovi⁴³ a o pět let

³⁸ Jan Šrámek (1820 Křtětice u Vodňan – 1884 Turno u Petrohradu, Rusko), duchovní, pedagog, spisovatel. Byl kaplanem v Českém Krumlově, Netolicích, Husinci a Jindřichově Hradci. Roku 1850 vystoupil z římskokatolické církve a přestoupil k reformované evangelické církvi. Byl pronásledován rakousko-uherskou vládou, která považovala jeho pozdější snahy za neplatné. Učitel ve Vratislavi a farář v pruském Slezsku, v 60. letech byl na doporučení Riegra a Palackého vyslán reformovat školství do Ruska (uměl 8 jazyků). Stal se autorem ruských učebnic, zakladatelem podpůrného spolku pro studenty a zavedl další novinky. Více MATTUŠKA 1888; LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2008a, s. 719–720; ŠRÁMEK 1938, 1974.

³⁹ Více viz BĚHALOVÁ 2011, s. 43.

⁴⁰ Jednotlivá upoutávka na list ze 4. června 1848 přivázána ke svazku týdeníku *Neuhauser Allgemeiner Anzeiger* z roku 1848, Sbirka Muzea Jindřichohradecka, fond Jindřichohradecké tisky, JK 2671. Poznámky k zastavení v týdeníku *Neuhauser Wochenblatt* 1848, č. 1, 2, 3; dále NÁRODNÍ NOVINY 1848.

⁴¹ NÁRODNÍ NOVINY 1848. Zpráva informuje o návrhu výměny redaktora a uvádí, že „redaktor (myšleno Šrámek) nechtěl nechat týdeník zaniknout, zalekl se ale nakladatel“.

⁴² *Neuhauser Wochenpost* 1854, č. 6, s. 3–4.

⁴³ FÜRBAACH 2018, s. 149.

později, na počátku roku 1863, vyšlo 13 čísel českého týdeníku *Zvěst od Nežárky*.⁴⁴

Redaktorem byl Josef Václav Žák,⁴⁵ bývalý faktor tábořské pobočky Landfrasovy tiskárny. O pouhý rok později začíná vycházet v Táboře nákladem a redakcí Jana Franka týdeník *Tábor*, který tiskla tamější pobočka Landfrasovy tiskárny.⁴⁶ V letech 1860–1871 pobýval v Jindřichově Hradci místní rodák a blízký přítel Karla Havlíčka Borovského⁴⁷ Otto Kröpfel,⁴⁸ kvardián františkánského řádu. Landfrasova tiskárna vydávala jeho kazatelská rozjímání, participoval také na tehdejších bohatém společenském životě. Pozdějšími badateli byl označován jako pokračovatel Josefa Procházky Devítského. Osobnost Otty Kröpfela a jeho pobyt v Jindřichově Hradci tak propojily rok 1863 a tehdy vycházející týdeník *Zvěst od Nežárky* s říjnem roku 1871, kdy vyšlo první číslo *Ohlasu od Nežárky*. Kröpfel jako kmenový autor tiskárny, přítel Karla Havlíčka Borovského a společensky exponovaná osoba podpořil založení týdeníků i jejich uvedení do tehdejší jindřichohradecké společnosti.

Idea založení týdeníku *Ohlasu od Nežárky* se dle memoárů literárního historika, jindřichohradeckého rodáka Ferdinanda Strejčka⁴⁹ vztahuje ke společenským setkáním při hře v kuželky na zahradě Landfrasovy vily,⁵⁰ k nimž napsal: „*Za zmínku ještě stojí, že v zahradě Landfrasově na idylických schůzkách kuželkářů vyhranila se časem také myšlenka, vydávati pro Hradec zvláštní časopis, jenž po různém rokování nazván Ohlas od Nežárky a jehož 1. číslo vydáno koncem roku 1871 za redakce kuloborce Matěje Vojty, potomního sekretáře okresního.*“⁵¹ Podle Strejčka byl hlavním spolupracovníkem *Ohlasu* „*oblíbený šprýmař p. Matěj Tejčka, či jak sám psával, Matěj z Políkna*“.⁵²

Nesmělé počátky týdeníku (1871–1886)

S česko- i německojazyčným periodickým tiskem byla v době vzniku *Ohlasu od Nežárky* zdejší společnost dobře obeznámena, a to ve všech vrstvách obyvatel, pro něž měly tehdy noviny a časopisy význam srovnatelný s pozdějšími

dalšími masovými sdělovacími prostředky – filmem, rozhlasem, televizí nebo se současným postavením internetu, sociálních sítí a digitálních dokumentů.⁵³ Periodický tisk byl v 19. stoletím jediným médiem, které bylo potencionálně dostupné neomezenému počtu příjemců a nabízelo svým čtenářům v periodicky krátkých intervalech použitelné obsahy informačního a zábavního charakteru. I tehdy byli vydavatelé a redakce novin a časopisů, podobně jako dnešní masmédiá, závislí na zájmu svých příjemců. Ekonomicky důležití byli především předplatitelé, jejichž počet předurčoval další existenci titulu periodika. Samotná periodika odebírali jednotlivci, kteří je obvykle uváděli do dalšího oběhu půjčováním v okruhu svých známých, byla také zakupována do půjčoven a čítáren spolků, klubů, ale také do restaurací a kaváren.⁵⁴

Regionální týdeník *Ohlas od Nežárky* nebyl v době svého založení nucen bojovat za národní uvědomění a ideály, ale stal se jejich přirozeným nositelem a propagátorem, přičemž se ujal pokrokových myšlenek souvisejících s rozvíjející se občanskou společností, kladoucí důraz na krajinskou příslušnost, činnost spolků a náplň volného času.

V poslední třetině 19. století bylo i v oblastech mimo Prahu patrné zakotvení svobodných občanů v profesních, vzdělávacích a volnočasových spolcích a sdruženích i potřeba zábavy a relaxace městských a postupně i venkovských vrstev obyvatelstva. To bylo podpořeno přijetím nového spolčovacího a shromažďovacího zákona v listopadu 1867. Také Jindřichův Hradec doslova žil spolkovou činností. Svědčí o tom dodnes dochované doklady více než 60 tehdejších osvětových i podpůrných profesních a zájmových hradeckých spolků,⁵⁵ v nichž byla většina obyvatel města organizována.

První redaktor týdeníku *Ohlas od Nežárky* Matěj Vojta byl zaměstnán jako úředník – tajemník zdejšího okresního zastupitelstva.⁵⁶ Svoji redaktorskou činnost ukončil v roce 1877 po při související s volbami do obecního zastupitelstva s rivaly jindřichohradecké radnice vedenými notářem Františkem Fáčkem, místopředsedou jindřichohradeckého

⁴⁴ LUMÍR 1863 uvádí, že přestal vycházet „*za příčinou vyskytlých se všelikých nepřijemností*“.

⁴⁵ Josef Václav Žák (1805 Veselíčko u Milevska – 1874 Praha). Redaktor, prozaik, překladatel z němčiny. V Landfrasově tiskárně v Jindřichově Hradci působil spíše jako redaktor; upravoval rukopisy Václava Rodomila Kramera i Josefa Procházky Devítského, přeložil do němčiny staré české historie o českém knížeti Štilfridovi a jeho synu Brunčvíkovi a o Tristanovi a Izoldě. Větší význam měla Žákova díla poučného charakteru, například titul *Dvorný soudruh s pravidly chování*. Po ukončení týdeníku *Zvěst od Nežárky* odešel od svého zaměstnavatele i z Jindřichova Hradce. Více viz LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 4/II U–Ž, s. 1807–1808; PLETZER 1993a.

⁴⁶ Frank se stal majitelem této tiskárny, právě v impresu týdeníku je uveden jako tiskař v závorce.

⁴⁷ Karel Havlíček Borovský v Jindřichově Hradci přespál na své cestě do vyhnanství.

⁴⁸ Otto Kröpfel (1808 Jindřichův Hradec – 1877 Praha). Katolický kněz, náboženské spisy, novinové články, politické básně. MATTUŠKA 1892; KRÖPFEL – MUK 1927; HERBEN 1938; MUK 1956.

⁴⁹ Ferdinand Strejček (1878 Jindřichův Hradec – 1963 Mladá Boleslav). Spisovatel, literární historik. Od roku 1914 publikoval též v týdeníku *Ohlas od Nežárky*, autor memoárů *Jindřichův Hradec let osmdesátých*, monografie *Jak se probouzel Jindřichův Hradec*. Viz též STREJČEK 1916, 1930; BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2004; BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 35.

⁵⁰ BĚHALOVÁ 2019.

⁵¹ STREJČEK 1916, s. 50.

⁵² MUK 1947, s. 9; MUK 1928, č. 50, s. 1; BĚHALOVÁ 1998.

⁵³ Srov. SEKERA 2008; KÖPPOVÁ – JIRÁK 2006.

⁵⁴ V Jindřichově Hradci je doložena čítárna časopisů již v roce 1811, kdy profesor zdejšího gymnázia obnoveného v roce 1807 získal 40 osob „*z hradecké honorace pro myšlenku seskupiti se v jakési sdružení za účelem hromadného odebrání a čtení časopisů*“.

Objednal tehdy dle dochovaného seznamu u vídeňské hlavní novinové expedice – vrchního dvorního poštovského úřadu celkem 19 zahraničních listů, které abonenti četli přímo v bytě Aloise Uhla, viz ROUBÍK 1931.

⁵⁵ Státní okresní archiv J. Hradec, fond Spolky. Dále též SVOBODOVÁ 1993 a 1999.

⁵⁶ Matěj Vojta (1833 Štětice u Protivína – 1889 Jindřichův Hradec), úředník, zastával více než čtvrt století funkci tajemníka okresního zastupitelstva v Jindřichově Hradci. Podporoval chudé studenty na gymnáziu, byl redaktorem *Ohlasu od Nežárky*. Více viz *Ohlas od Nežárky* 1871–1942: Úmrtí, 1889, č. 52, s. 422; Pohřeb, 1890, č. 1, s. 2.

Obr. 5. Vilém Antonín Landfras, zakladatel týdeníku *Ohlas od Nežárky*. Sbíрка MJH, Fo 1388/33.

Politického spolku. Vojta byl ve sporu osočen, že jeho hlavní povinností v redakci bylo, aby kryl záda týdeníku a veřejně kritizovaným záležitostem purkmistra a městského sekretáře Houry. Polemika notáře Františka Fáčka a redaktora Matěje Vojty probíhala v říjnu roku 1876 na stránkách *Ohlasu od Nežárky* a souběžně na stranách periodika *Pokrok*. *Ohlas* nakonec pojmenoval celou záležitost v příspěvku podepsaném „Matěj V. Vojta redaktor“ jako „fackování“ a vtípně ji spojil se slovem fackovati,⁵⁷ zatímco zmíněný Politický spolek v čele s předsedou Ignácem Moravcem, jenž se stal po dotčených volbách starostou, podpořil i na stránkách *Ohlasu* svého místopředsedu Fáčka.⁵⁸ Po tomto sporu jindřichohradeckých staročechů s místními

Obr. 6. Vilém Bohumil Landfras, majitel, tiskař a redaktor týdeníku *Ohlas od Nežárky*. Sbíрка MJH, Fo 2585.

vítěznými mladočechy⁵⁹ se stal od roku 1878 vydavatelem listu Vilém Landfras⁶⁰ a na místě odpovědného redaktora se vystřídali krátce v letech 1878–1879 typograf zdejší tiskárny Matěj Skalník⁶¹ a v letech 1879–1881 faktor tiskárny Josef Potenz.⁶² Poté se na čtyři roky ujal redakce majitel knihtiskárny a redakce Vilém Antonín Landfras.

Od této chvíle se redakce týdeníku úzkostlivě vyhýbala místní politice a veřejně deklarovala svou nestrannost, týdeník se chopil propagace spolkové činnosti a zajistil si zájem mezi institucionálními i privátními předplatiteli i mezi čtenáři. K institucionálním předplatitelům přibýly kromě úřadů, zdejších institucí a školních knihoven nově vznikající půjčovny knih a spolkové knihovny, které koncem století postupně doplňovaly také knihovny obecní.⁶³ Ke stálým odběratelům náležely také hostince, hotely, restaurace a nově

⁵⁷ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, Valná hromada politického spolku, 1876, č. 44, s. 358.

⁵⁸ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, VOJTA, Matěj. Známa dopisovatelská firma z Jindř. Hradce uveřejnila v Brousku tento čistý dopis, 1876, č. 43, s. 351.

⁵⁹ Více MUK 1929.

⁶⁰ Vilém Antonín Landfras (1830 Jindřichův Hradec – 1902 Jindřichův Hradec). Syn tiskaře Aloise Landfrase, majitele známé a prosperující knihtiskárny. Studoval na pražské reálce, v Praze se seznámil s českými literáty, např. J. K. Tylem. V září 1858 mu otec předal dům a podnik, od té doby tiskla tiskárna pod impresem A. J. Landfras a syn, které se v 60. letech změnilo na A. J. Landfras Syn. V roce 1863 začal V. A. Landfras v Jindřichově Hradci vydávat český týdeník *Zvěst od Nežárky*, v roce 1871 založil jindřichohradecký týdeník *Ohlas od Nežárky*, který tiskla Landfrasova tiskárna až do zákazu vydávání v roce 1942. Od roku 1878 byl jeho vydavatelem, a v letech 1880–1885 také odpovědným redaktorem (1881, č. 8 – 1885, č. 26). V roce 1899 byl Landfrasův podnik vyznamenán při příležitosti 100. výročí trvání titulem c. a k. dvorní knihtiskárna.

⁶¹ Matěj Skalník (1849 Jindřichův Hradec – 1920 Jindřichův Hradec). Typograf Landfrasovy tiskárny, redaktor *Ohlasu od Nežárky* v letech 1878, činný též jako knihovník řemeslnicko-živnostenské besedy v Jindřichově Hradci. Viz *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1910, č. 10, s. 83; 1920, č. 21, s. 4.

⁶² Josef Potenz (1838?? – 1896 Vídeň). Typograf, faktor Landfrasovy tiskárny, redaktor *Ohlasu od Nežárky* v letech 1879–1881. Více *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1896, č. 36, s. 327.

⁶³ K největším školním knihovnám patřila knihovna zdejšího gymnázia a hlavní školy, dále ve městě fungovala soukromá Landfrasova čítárna a půjčovna knih a soukromé půjčovny zdejších knihkupců. K nejvýznamnějším spolkovým knihovnám patřily knihovny Spolku katolických tovaryšů založeného v roce 1856 a Měšťanské besedy založené v roce 1867, pečlivě organizovanou knihovnu měl později také zdejší Sokol založený v roce 1885. V okolních obcích zakládala knihovny od konce osmdesátých let Národní jednota pošumavská, v samotném Jindřichově Hradci byla otevřena obecní knihovna po téměř třicetiletém úsilí v roce 1892.

Obr. 7. Interiér hotelu Friedl s dobovým zařízením a nabídkou periodik. Jindřichův Hradec, počátek 20. století. Sbirka MJH, SD 1624.

též kavárny. Časopisy a noviny patřily k téměř povinnému vybavení těchto podniků a počet odebíraných periodik byl jedním z hlavních kritérií jejich úrovně.

První čísla *Ohlasu od Nežárky* byla pečlivě připravena a obsahovala na úvodní straně zásadní delší společensky aktuální příspěvek a v dolní části strany fejeton. Oba texty pokračovaly i na druhé straně, kde již pravidelně začínaly stálé rubriky. Jednalo se o Zprávy z domova a z venkova, Dopisy, Zprávy spolkové, Věstník národohospodářský a Oznamovatel s informacemi o trzích, tržních cenách v Jindřichově Hradci a vídeňské burzy. Nepravidelně byly zařazeny Zprávy literární a rubrika Zasláno, jednou měsíčně pak seznamy zemřelých v minulém měsíci. Na předposlední a poslední straně byla umístěna inzerce regionálních podniků, v prvních ročnících často dvojjazyčná – česko-německá. List se k otázkám týkajícím se svého zaměření, obsahu nebo existence vyjadřoval nejčastěji ve fejetonu na první straně nebo formou odpovědi na dopis zasláný redakci. V prvních číslech nejprve otevřel česko-německou jazykovou otázku a ústy redaktora a fejetonisty se vyslovil v polemice vedené s dopisovatelem českobudějovického německého *Anzeigeru* zřetelně pročesky, dotkl se i dalších periodik vydávaných v okolních městech – v Českých Budějovicích a v Táboře.

Redakční program týdeníku byl otištěn až 16. prosince 1871 a obsahoval i krátkou bilanci: „*týdeník pro poučení a zábavu, pro zájmy obecné a společenské*“ si stanovil za úkol věnovat se záležitostem společenským, hospodářským a živnostenským, přičemž sledoval „*zdárnější vývin*

občanského smýšlení“ a zamýšlel být „*věrným rádcem a strážcem*“ těchto idejí. Redakce přislíbila, že dle přání veřejnosti bude od 1. ledna následujícího roku věnovat více prostoru části zábavné, v níž bude uveřejňovat kvalitní povídky ze společenského života a příspěvky dějepisného obsahu. V oblasti zpravodajství byl kladen důraz na ne-strannost a nezávislost týdeníku, klidný a důstojný přístup k řešení problémů bez „*všeliké přílišnosti a nezralého horlení*“, redakce vyzývala též k zasílání „*dopisů z venkova i úvah domácích*.“ V prvním čísle desátého ročníku (1880) se redakce obrátila „*k našim vzdělančům všech oborů nauky a vědy, spolkům, veřejným ústavům atd., aby nás častými svými zprávami podporovali*“. V úvodním čísle 15. ročníku zveřejnila redakce vyzrálý záměr týdeníku: „*... I bude především list náš přinášeti poučivé a povzbuzující články třídám dělnickým a řemeslnickým a při tom šířiti hlavní zásady a pokyny vychovatelské. Rozumí se, že celý obsah listu bude povždy ovíván duchem vlasteneckým jakožto organ ryze českého města.*“

Čas rozkvětu 1885–1914

V polovině 80. let získal Vilém Antonín Landfras pro týdeník nového odpovědného redaktora Josefa Mikuláše Boleslavského,⁶⁴ který jej vedl do počátku roku 1892. Nový redaktor napsal v úvodníku čísla 26 v roce 1885: „*Snažíme se všemožně, aby časopis náš byl pro čtenáře nejen poučným, ale též zábavným, aby byl horlivým pěstitelem ruchu místního... směr listu je vedle ušlechtilé zábavy čistě vlastenecký, nepředpojatý a prstonárodně poučovací; chceme, aby byl se zálibou čítán od každého a v každé rodině, aby byl ohlasem a tlumočnickem přání lidu na jihu českém, aby byl každotýdenním vítaným hostem doma i v cizině.*“⁶⁵ V závěru roku 1885 připomněla redakce, že *Ohlas* je odebírán rodáky, krajany a inteligencí, kteří nepobývají v regionu, ale i v dalších místech a v cizině, a to dokonce až v Americe, definuje se jako list „*místní a nepolitický*“ a uvádí, že je nejstarším krajinským listem a „*prvním listem venkova*“.⁶⁶ Plánované rozšíření listu od následujícího roku 1886 redaktor podmiňoval větším počtem předplatitelů. Od počátku roku 1886 změnil *Ohlas* svou doposud ustálenou vizuální podobu, v hlavičce týdeníku bylo použito nové ozdobné písmo na jeho název a od konce října téhož roku bývala pro fejeton na první a druhé straně dole použita trojsloupcová sazba, která byla od roku 1888 rozšířena na celé číslo.

Literární talent a celoživotní redaktorské zkušenosti Josefa Mikuláše Boleslavského ovlivnily také obsah

⁶⁴ Josef Mikuláš Boleslavský (1829 Stará Boleslav – 1892 Praha). Vyučený sazeč v tiskárně Josefa Hostivíta Pospíšila, faktor knihtiskárny Kateřiny Jeřábkové, kde se podílel na vzniku *Národních listů*. Činný literárně, přispíval do Tylových *Květů*, Mikovcova *Lumira* a do dalších periodik a kalendářů, činný i jako divadelní ochotník. Na počátku roku 1862 se stal ředitelem Koberovy tiskárny, za jeho řízení vycházel Riegrův *Slovník naučný* a další práce, též typografický časopis *Věslevin*. Po roce 1866 založil tiskárnu s knihkupcem Knappem, která na počátku 80. let řešila finanční nesnáze související i s podporou stavby českého divadla, v roce 1883 krátce pracoval v tiskárně u Šimáčka a v následujícím roce u Beauforta. Po šesti letech působení v Landfrasově tiskárně jako faktor a v týdeníku *Ohlas od Nežárky* jako redaktor přesídlil do Moravské Ostravy. Viz *Typografické listy*, 1892, č. 14, s. 1.

⁶⁵ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1885, č. 26, s. 1.

⁶⁶ Poslední dvě lehce nadnesená tvrzení byla spíše přáním než realitou, na jihu Čech již tehdy vycházel od roku 1863 v Pisku týdeník *Otavan* a od roku 1864 týdeník pro poučení a zábavu *Tábor* a českobudějovický *Budivoj*.

Obr. 8a–b. Propagační pohlednice týdeníku *Ohlas od Nežárky*. Jindřichův Hradec, přelom 19. a 20. století. Sběrka MJH, PO 3487, 6795.

týdeníku. Boleslavský zde publikoval vlastní příspěvky i rozsáhlejší práce nových autorů. Věnoval značnou pozornost inzerci, a to i v rovině teoretické, v pojednáních o její funkci. V praxi pak uplatnil některé novinky, například bonusy pro inzerenty v podobě různých slev a nabídek. K novým příspěvatelům *Ohlasu od Nežárky* přibyl literární historik Alois Matuška.⁶⁷ Boleslavský změnil stále i občasně rubriky, přičemž z původních se po celou dobu vydávání týdeníku udržely Zprávy domácí a z venkova a Fejetony. Nově je doplnily Průmyslové a hospodářské zprávy, Rozmanitost, Literatura, Divadlo, Dopisy, Oznamovatel, inzerce se rozšířila na tři až čtyři závěrečné strany. Od roku 1889 byla součástí listu příloha *Hospodář* věnovaná zájmům rolnictva a živnostnictva, koncem téhož roku přibyl v *Ohlase* také rozsáhlý inzertní *Vánoční oznamovatel* s inovativními typografickými nápady, např. reklamou na Landfrasovu tiskárnu a týdeník *Ohlas od Nežárky* vysázenou do tvaru

právě v Paříži dostavěné Eiffelovy věže.⁶⁸ Od roku 1890 se v některých číslech objevovala také několikastránková reklama na zajímavé knižní tituly pražských nakladatelství, které prodávalo v Jindřichově Hradci Landfrasovo knihkupectví. Boleslavský napsal pro týdeník řadu jazykově a stylisticky vytříbených úvodníků, na pokračování v týdeníku publikoval své novely a delší povídky, z nichž některé byly vydány samostatně různými nakladateli.⁶⁹ V roce 1891 otiskl v *Ohlase* rozsáhlou pověst z historie města *Starý knour*, kterou následně vydala a vytiskla v samostatném sešitku firma A. Landfras Syn.⁷⁰ Vilém Antonín Landfras tak navázal i v oblasti krásné literatury na koncept tzv. zvláštních otisků, který byl použit již v roce 1884 při vydání publikace jindřichohradeckého historika Jana Ortha *Jindřicho-Hradečtí měšťané, v l. 1623–1727 do svazku městského přijatí*.⁷¹

Po odchodu Mikuláše Boleslavského byl od roku 1892 jako majitel, nakladatel a odpovědný redaktor opět uváděn

⁶⁷ BĚHALOVÁ – FÜRBACH 2015, s. 65.

⁶⁸ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1889, č. 51, s. 417–420.

⁶⁹ MIKULÁŠ [1886?]; 1888a, b.

⁷⁰ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1891, č. 1–36; jako zvláštní otisk MIKULÁŠ 1891.

⁷¹ Na pokračování *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 1883, č. 31–40; jako zvláštní otisk ORTH 1884.

Obr. 9a–e. Změny typografické úpravy hlavičky týdeníku *Ohlas od Nežárky* v letech 1871, 1881, 1886, 1895, 1940. Sbirka MJH, JK 3428, 3436, 3443, 3455, 3534.

Vilém Landfras.⁷² Vilém Bohumil Landfras zařadil od počátku roku 1903 do týdeníku přílohu *Literární obzor*, kterou připravoval s Juliem Brabcem.⁷³

Ohlas nadále otiskoval zápisy ze zasedání městské rady, vyhlášky obecní správy a informace o trzích, aktuální oznámení o činnosti spolků, pozvánky na divadelní představení, výroční schůze, koncerty, přednášky a další společenské akce, později též program kina a sportovní zprávy. Doplnoval je pravidelnými osobními oznámeními (svatby, úmrtí, změny zaměstnání a bydliště), fejetony. Své stále místo si zachovaly biografické a vlastivědné příspěvky, které v roce 1896 a 1906 připomněl v bibliografiích týdeníku František Tischer mladší.⁷⁴

V tomto období prosperity se objevila ve městě také konkurenční periodika. Prvním byly *Hlasy z Jindř. Hradce*, jejichž ukázkové číslo vyšlo 12. února 1887. Týdeník nemohl zavedenému *Ohlasu od Nežárky* konkurovat a redaktor listu Karel Jonáš, který se předtím pokoušel vydávat čtrnáctideník *Hlasy od Lužnice a Choustník*, odešel do Českých Budějovic, kde působil jako redaktor *Budivoje*.⁷⁵ Od konce února 1895 vycházel v Jindřichově Hradci nezávislý týdeník *Jindřichohradecké listy*, jehož majitelem, vydavatelem a redaktorem byl Josef Kouba, tiskl jej Karel Brandeis v Třeboni.

Týdeník nesl od 15. června podnázev *List svobodomyšlný*, čímž deklaroval svůj příklon k politice Národní svobodomyšlné strany. Zavedenému *Ohlasu* však velké škody nezpůsobil, poslední známé číslo vyšlo v prosinci téhož roku.

Významnějším konkurentem byl další zdejší týdeník *Štítný* s podtitulem *neodvislý týdeník českého jihovýchodu* (1901–1905), na jehož stranách se objevilo nejvíce polemik a kritiky *Ohlasu od Nežárky* i jeho redakce. Dlouholetou opatrnou taktiku redakce *Ohlasu* spočívající v malé otevřenosti, konzervativním přístupu, prokatolickém a provlasteneckém postoji formuloval v březnu roku 1902 lapidárním dovětkem ke kritice inzerce: „*Kdo platí, ten mele!*?“ Týdeník *Štítný* také převzal úlohu informátora v kauze jindřichohradeckých evangelíků i v dalších oblastech, kterým se konzervativní *Ohlas* vyhýbal. Na přelomu 19. a 20. století výrazně stránil místní katolické většině, sporadicky otiskoval informace o místních židech.⁷⁶ V roce 1904 se *Ohlas od Nežárky* vhnul komentování sporu, kterým tehdy ve městě gradovala neutěšená situace hradeckých evangelíků žijících v místě bez veřejných projevů své víry.⁷⁷ Ačkoliv se problému čile chopil týdeník *Štítný*, který i v jiných oblastech znamenal pro *Ohlas od Nežárky* významnou konkurenci, jeho otevřenost související s proklamovanou nezávislostí „opozičního listu“

⁷² Název firmy Vilém Landfras sloužil oběma příslušníkům Landfrasovy dynastie – Vilému Antoninovi Landfrasovi i jeho synovi Vilému Bohumilovi Landfrasovi (1865 Jindřichův Hradec – 1931 Jindřichův Hradec), který v závodě působil od roku 1885. V devadesátých letech v době otcovy nemoci fakticky řídil podnik a od roku 1892 se po odchodu odpovědného redaktora Josefa Mikuláše Boleslavského významně podílel na redakci týdeníku *Ohlas od Nežárky*. Redakci i tiskárnu převzal po otcově smrti v roce 1902 a řídil je též v době první světové války a samostatné Československé republiky až do roku 1931. Jako majitel a šéfredaktor týdeníku *Ohlas od Nežárky* soustředil kolem listu řadu kvalitních příspěvatelů, především historiků a vlastivědných pracovníků. V letech 1901–1931 byl předsedou jihočeského grémia knihtiskařů.

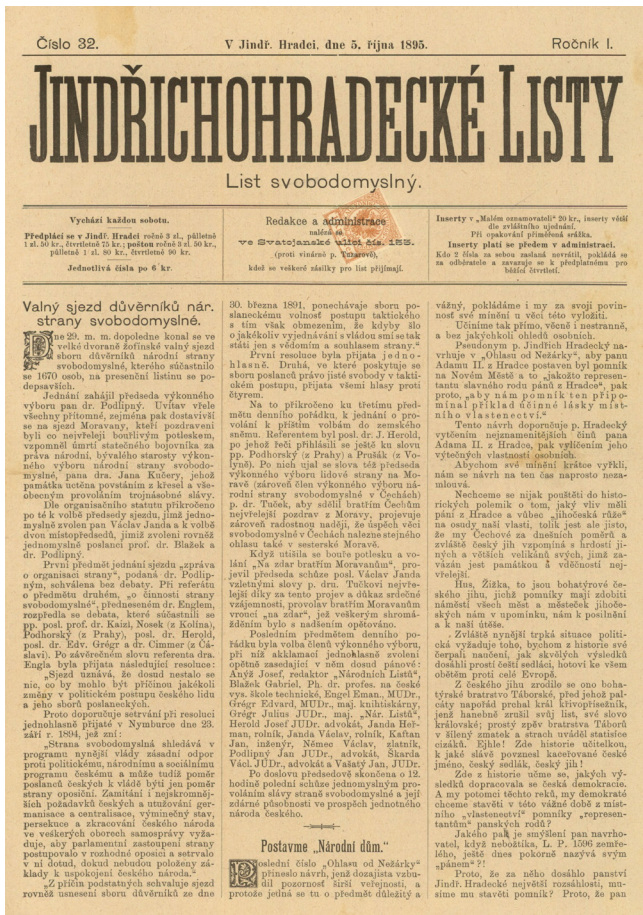
⁷³ BĚHALOVÁ 2020b, s. 57–58; *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 70, 1940, č. 2, s. 1. Příloha vycházela i samostatně.

⁷⁴ TISCHER 1896 a 1906.

⁷⁵ CUKR 2022.

⁷⁶ Po roce 1880 zde bydlelo 301 židovských osob (3 % obyvatel), od roku 1875 zde působil angažovaný nadučitel a rabin Leopold Thorsch, který byl v letech 1885–1886 šéfredaktorem čtrnáctideníku pro učitele *Israelitische Gemeinde-Zeitung*. V té době jej tiskla Landfrasova tiskárna.

⁷⁷ BĚHALOVÁ 2006. Situaci redakce *Ohlasu* nakonec pochopila a sporadicky zařadila informace i z této oblasti. V říjnu 1904 k tomu týdeník *Stráž* v čísle z 27. října uveřejnil příspěvek pod titulem *Ohlas od Nežárky a dvojčtihodní*, v němž uvedl, že „*umírněný týdeník Jindř. Hradecký vydávaný starou katolickou firmou Landfrasovou propůjčuje ochotně své sloupce dvojčtih. pánům a uveřejňuje pořádek bohoslužeb protestantských na zdejší protestantské stanici konaných. Snad se chce zavděčiti katol. duchovenstvu a katol. spolkům, z nichž přemnozí Ohlas odbírají anebo dokonce je hodlá pro „čisté evangelium“ získati, by „stádečko Hradecké“ rostlo a se množilo“.*

Obř. 10. Týdeník *Jindřichohradecké listy*, Jindřichův Hradec 1895. Digitální knihovna MJH Kramerius.

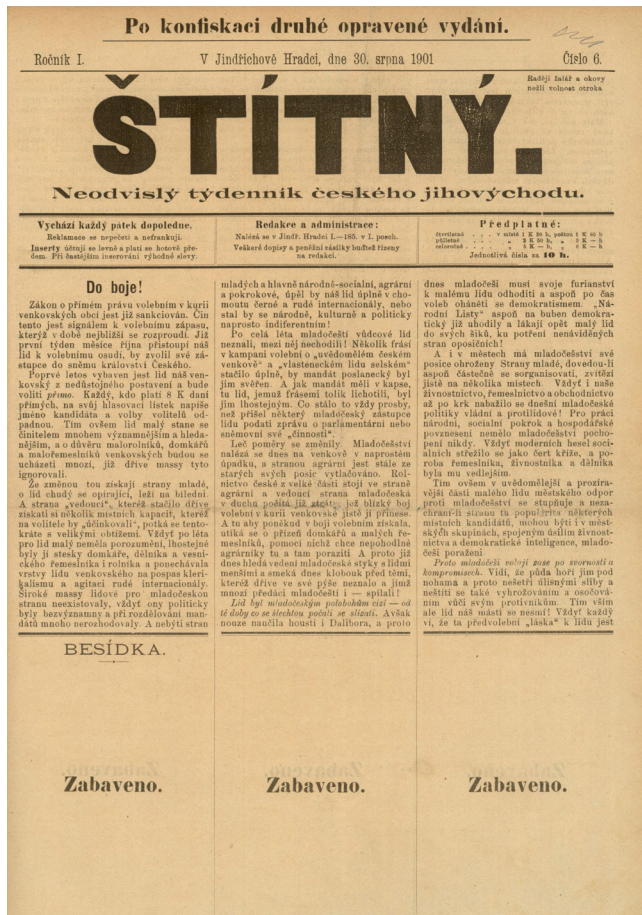
vzbudila nejen zájem, ale i nevoli, a redakce se potýkala jak s konfiskacími listy, tak se soudním stíháním redaktora již od prvního ročníku. V roce 1905 tak *Štítný* zaniká a *Ohlasu* se otevírá volné pole působnosti, které narušilo až válečné dění roku 1914. Samotný *Ohlas od Nežárky* pozměnil svůj obsah až v roce 1911, kdy doplnil stálou rubriku Zprávy domácí a z venkova Přehledem důležitých politických událostí. Druhou podstatnou změnou byla účast místní organizace Národní strany svobodomyšlné v redakci týdeníku. Pro *Ohlas* získala nové přispěvatele z města i z kruhů „*vytikajících spisovatelů a žurnalistů pražských*“,⁷⁸ v redakci pracoval dr. Vladimír Slavík.⁷⁹

Konec poklidných časů sklonku monarchie, v němž se rozvíjel a prosperoval týdeník *Ohlas od Nežárky*, symbolicky vyjádřilo jeho smuteční číslo z 3. července 1914 se zprávou o sarajevském atentátu.

⁷⁸ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 40, 1911, č. 40, s. 388.

⁷⁹ Vladimír Slavík (1884 Jindřichův Hradec – 1952 Jindřichův Hradec). Jindřichohradecký advokát, veřejně a politicky činný, od roku 1911 aktivně působil v Národní straně svobodomyšlné, po vypuknutí první světové války se zapojil do boje za samostatnost a stal se spoluzakladatelem Národně demokratické strany. Po vzniku samostatné republiky se zapojil do příprav mírové konference, od roku 1920 zástupce republiky v sekretariátu Společnosti národů v Ženevě, pracoval na ministerstvu zahraničních věcí v Praze a v roce 1930 jmenován vyslancem v Belgii. Více viz BĚHALOVÁ – FÜRBACH, 2015, s. 48.

⁸⁰ Podle redakce *Ohlasu* vycházelo v Českých Budějovicích před začátkem války osm periodik, poté byla úředně zastavena tři – *Stráž lidu*, *Naše slovo* a *Jihočeský dělník*, dobrovolně přestal vycházet po 50 letech *Budivoj* a realistická *Jiskra*. *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 44, 1914, č. 43, s. 4. Z celkem 16 českých časopisů vycházejících na jihu Čech jich do roku 1915 zůstalo pouze osm – *Jihočeské listy*, *Hlas lidu*, *Zájmy Jihu*, *Ohlas od Nežárky*, *Tábor* a *Český jih*, *Písecké listy* a *Jihočeský obzor*. Dobrovolně byl zastaven například český *Budivoj* 1864–1914. Viz *Národní listy* 1915, č. 266, s. 4.

Obř. 11. Týdeník *Štítný*, Jindřichův Hradec 1901. Digitální knihovna MJH Kramerius.

Za Velké války 1914–1918

Ohlas od Nežárky vstoupil v roce 1914 do svého 44. ročníku a byl jediným pravidelně vycházejícím periodikem v Jindřichově Hradci. List i majitelé se těšili všeobecné důvěře, a tak i v době, kdy jiné periodické tiskoviny v jižních Čechách dobrovolně či nuceně ukončily svou činnost,⁸⁰ dokázal Vilém Bohumil Landfras vybudovat ze svého místního „informačního impéria“ – redakce *Ohlasu od Nežárky*, tiskárny, nakladatelství a knihkupectví – důvěryhodného zprostředkovatele informací pro místní občany, státní instituce, spolky a další organizace.

Na stálé adrese v budově tiskárny na Balbínově náměstí čp. 15/I bylo v době války ke koupi vše, co občané města a zde pobývající vojáci potřebovali – tiskopisy, korespondenční listky, pohlednice, mapy z bojiště, německé i české časopisy a noviny. Sídlo firmy A. Landfras Syn, kde byla

Pozváni ku předplaceni.

„Ohlas od Nežárky“

Týdenník
pro poučení a zábavu, pro zájmy obecné a společenské,
počne příštím rokem svůj XVII. ročník

a odporučuje se nejenom čtenářům místním a okolním, nýbrž hledá svých příznivců po všech vlastech českých i krajině v cizině, přinášeje nejen zajímavé zprávy místní, ale i vybranou četbu poučnou a zábavnou. Jest zároveň nejclacnější a nejrozšířenější list krajský, neboť předplaceni obnáší

pro Jindř. Hradec:		poštovní zášilkou:	
celoročně 3 zl. 20 kr.	celoročně 4 zl. 40 kr.	půlletně 2 „ 20 „	půlletně 2 „ 20 „
půlletně 1 „ 60 „	čtvrtletně 1 „ 10 „	čtvrtletně 1 „ 10 „	čtvrtletně 1 „ 10 „

Všeliké ohlášeni a inseráty
dojdou v něm velikého rozšíření a počítají se co nejlevněji.
Předplátne nejlepe zaslati poštovní poukážkou na

Administraci „Ohlasu od Nežárky“
v závodě **A. Landfrasa Syna** v Jindř. Hradci.

Obř. 12. Reklama na předplátne týdeníku. *Ohlas od Nežárky* 1887. Sbířka MJH, JK 3445.

umístěna i redakce *Ohlasu od Nežárky*, zároveň sloužilo hned od počátku války jako sběrné místo, kde bylo možné odevzdávat válečnou podporu. První místní sbířka byla uspořádana hned k odjezdu zdejšího pluku na frontu v srpnu 1914, další sbířky organizovaly Místní válečné pomocné komitě a místní organizace Červeného kříže. U Landfrasů byla též oficiální sběrna sbířky na financování války Zlato za železo a rakouského Stříbrného kříže pro pěči o vracející se vojiny. Oznámení o konání a výsledcích sbířek se jmény dárců byla uveřejňována na stránkách týdeníku.

Ohlas od Nežárky přinášel oficiální zpravodajství z fronty i informace potřebné pro život občanů města a regionu. Již od 4. září 1914 otiskoval týdeník seznamy raněných a později též padlých vojáků jindřichohradeckého 75. pěšího pluku, zařadil rubriku Dopisy z fronty, sestavenou ze zpráv zaslaných vojáky redakci. Kromě toho uveřejňoval literární rubriku Smutné a veselé čerty ze světové války s vojenskou poezií i prózou. Právě toto zprostředkování kontaktu mezi místními a frontou mělo zásadní význam pro zachování předplátitelů a čtenářů.

Týdeník také s pochopením funkce četby v každodenním životě zařazoval texty pro rozptýlení čtenářů trpících válkou. V roce 1915 například zveřejnil na pokračování půvabné vzpomínkové vyprávění jindřichohradeckého rodáka Ferdinanda Strejčka s názvem *Jindřichův Hradec let osmdesátých*, které vydala Landfrasova tiskárna v následujícím roce knižně. Pro hospodně zařadil na pokračování vycházející recepty z *Válečné kuchařky Anuše Kejřové*.

Až do roku 1917, kdy došla předválečná zásoba papíru, držel *Ohlas* svou původní cenu, která byla 3 zlaté a 20 krejcarů (poštou 4 zlaté a 40 krejcarů) za roční předplátne v letech 1871–1899 a od roku 1900 v korunách 6,40 (poštou 8,80 K). První zdražení na 8 korun (poštou 10 K) pak provázelo další v polovině roku 1918 na deset korun, za poštovně se připlácely 2 koruny.

Kdo nejvzhodnější prospěšný dárek ku svátku vánočním sobě zakoupiti hodlá, nalezne největší výběr krásných naskrze nových i cenově levných dáreků v knihkupectví a obchodě papírníck. A Landfrasa Syna v Jindř. Hradci. Z velkého skladu dovolují si hlavně ct. obecnstvu všeobecně doporučiti **Alba na fotografie** v káží, plátě, plišu a sametu v imitaci ve formátě quartovém i visítkov. Lepší druhy jsou mimo listu litinového naskrze jem. malbami ozdobeny. Památníky v různých druzích moderně vzeby, schránky na listky do památníku. Mapky hudební. Mapky na dopisy v různých nových úpravách. Kalamáře. Naskazy ozdobné. Tažky co automaty velmi vkusné a levné. Krabice na papír a sice: Aquarium, Vlak, Váhy, Klavír, Harmonium, bedny, Eiffelova věž, rámce, Aristony, cestovní vaky atd.

Novinky stále docházejí.

Roztomilé ovalovité skleněné obrázky. Modely ptáčků v barvě a velikosti. Skřínka v nejvýběr. pechy k se v arších i nejnovější pouze za novinu nejparentních

ptáčků v přírodních barvách. Skřínka v nejvýběr. pechy k se v arších i nejnovější pouze za novinu nejparentních

Modlitební knihy v nejmodernějších vazbách. Právě došla novinka: modlitební knihy v teletině vázané s perlovými záponkami. K novému roku doporučuji největší výběr kalendářů odborných, nástěnných, kapsních, tobočkových a všech vycházejících. Dámám odporučuji zvlášť kalendář paní a dávek českých 1890.

Obrázkové knihy

Kdekoli vysle a mezi nimi ve více exemplářích ty, které ku letošním vánočním vydány byly. Obrázkové knihy lze dostati za každou cenu od 5 hr. do 4 zl. Skvozná díla literatury naší domácí ve skvozných vazbách dávají se též dle dohodnutí na splátky. — Dila sešitová chová stále na skladě ve více exemplářích.

Přijímám předplátne kterýmkoliv číslem neb sešitem počítaje. Literární novinky, plody staré literatury všech odvětví, jakož i veskeré hudební stále na skladě. — Modní listy se dodají hned po vydání každého čísla neprodě, za zasílání neučtují nic čeho. — Nástěnné obrázy ve skvozných rámcích. Jsou stále vystaveny.

Modlitební knihy v nejmodernějších vazbách. Právě došla novinka: modlitební knihy v teletině vázané s perlovými záponkami. K novému roku doporučuji největší výběr kalendářů odborných, nástěnných, kapsních, tobočkových a všech vycházejících. Dámám odporučuji zvlášť kalendář paní a dávek českých 1890.

Čt. dámám! NOVINKA: Květinokv. dámské návštivenky 100 kusů 1 zl. 20 kr. ve vkusné krabici.
Zde uvedené na skladě má: **A. Landfrasa Syn.**
Každý den jiná novinka, dle možnosti večer te vjloze.

Obř. 13. Reklama na Landfrasovu tiskárnu, sazba do tvaru Eiffelovy věže. *Ohlas od Nežárky* 1889. Sbířka MJH, JK 3449.

Ohlas od Nežárky se v průběhu první světové války vyznačoval dvěma zásadními postoji. Byl to tradiční silný pročeský postoj redakce veřejně deklarovaný již od jeho vzniku v roce 1871. V období první světové války se promítal do podpory činnosti obranného spolku Ústřední matice školské založené v 80. letech 19. století a Národní jednoty pošumavské založené v roce 1884 na ochranu českých menšin v jižních Čechách. V rámci existující monarchie poskytoval prostor pro zveřejnění úředních dokumentů, redakce připravovala loajální zpravodajství o Rakousku-Uhersku, nebyly vynechány ani blahopřání a smuteční oznámení císařské rodiny.

Obr. 14. Příloha Vánoční oznamovatel. *Ohlas od Nežárky* 1889. Sbíрка MJH, JK 3449.

Opatrnost u všech listů vyžadovala v průběhu války zostrěná tisková cenzura, jejíž zásahy pocítil i *Ohlas*, v němž se několikrát objevilo dosud nevidané vyjmutí textu z již hotové sazby, např. v roce 1916,⁸¹ a zvláště v druhé polovině roku 1918. Vrcholem měsíce září ve městě byla vlastenecky podbarvená charitativní akce Hradec a okolí Českému srdci pořádaná v neděli 8. září. Její příprava zaměstnávala občany města i okolí celé léto, záštitu převzala městská rada a výbor akce čítal dvacet pracovníků doplněných čtyřiceti delegáty – zástupci spolků a dalších organizací. Samotná akce se stala jakousi národní manifestací a tehdejší c. k. cenzura zasáhla do hotové sazby slavnostního proslovu předneseného na slavnosti říšským poslancem Janem Vackem na titulní straně týdeníku ze 13. září.⁸² V říjnu v týdeníku chyběl text pod nadpisem Radostná nálada, který měl přinést informace z aktuálního dění v Praze.⁸³ V tomto měsíci *Ohlas* věnoval pozornost ztrátám životů místních na frontě, propuknutí epidemie španělské chřipky⁸⁴ a zveřejnění prohlášení císaře Karla VI. s vizí nového uspořádání Rakouska jako spolkového státu. V prvním listopadovém čísle navázal celostránkovým textem nazvaným Česko-slovenský samostatný stát.⁸⁵

Obr. 15. Diplom udělený týdeníku *Ohlas od Nežárky* na Národopisné výstavě československé, Praha 1895. Sbíрка MJH, KK 695.

V samostatné Československé republice (1918–1938)

Týdeník *Ohlas od Nežárky* se již od prvního listopadového čísla roku 1918 přizpůsoboval radikálním společenským a politickým změnám a pečlivě reflektoval všechny zmíněné oblasti zdejšího života, ale též obecný rozvoj společnosti, který souvisel se zaváděním elektřiny a rozhlasu do domácností, rozvojem automobilismu nebo technickým a technologickým pokrokem v domácnostech, provozech i v péči o tělo a zdraví. Právě rozvoj společnosti přinášel týdeníku také nové inzerenty i předplatitele a tím existenční zajištění.

Odpovědnému redaktorovi týdeníku Vilému Bohumilu Landfrasovi se podařilo list plně rehabilitovat a týdeník přinášel informace o všech zmíněných oblastech života ve městě i v regionu. Reflexe místní politické scény i dobových událostí probíhala v týdeníku v liberálním a pročeském duchu, původně již opatrně deklarovaném v roce 1911 příklonem k Národní straně svobodomyslné a idejím ve městě propagovaným JUDr. Vladimírem Slavíkem. Důvěru místních list neztratil především díky svým aktivitám v průběhu světové války a opatrně budoval svou stabilitu na vznikajících

⁸¹ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 46, 1916, č. 26, s. 1.

⁸² *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 48, 1918, č. 38, s. 1.

⁸³ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 48, 1918, č. 43, s. 2–3.

⁸⁴ BĚHALOVÁ 2020a.

⁸⁵ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 48, 1918, č. 44, s. 1; č. 45, s. 1.

Strana 2. Ohlas od Nežárky. Ročník XLVIII

Vklady obnáší K 6.000.000—
Vlastní jmění obnáší K 879.746-40

Jednota záložná v Jindřichově Hradci

(založena roku 1866)

ve vlastním domě č. 147—II. v sádkách, v němž se nacházejí úřadovny
č. k. okresního hejtmánství, sídla úřadu od 9. hodiny dopoledne do 3 ho-
din odpoledne.

Vklady zůrokuje ode dne vloženi do dne vybrání
na 30denní výpověď 4,5%, a přispívá úroky pololetně.

Dobročkovou daň platí záložna se svého.

Domácí středanky půjčuje zdarma.

Kupuje a prodává výhodně cenné papíry, vyměňuje kupony, opatřuje nové
kuponové archy atd.

Proslavila satesové sábořníky v pančevské pokladně pro uchování hodnot
a cenných předání, dle vlastní úsady, nemajících, buď odměrnou
anebo po dobu kratší.

Půjčky co nejkulatěji na hypotéky, směnky, cenné papíry a na běžné
účty.

Každomu při každodenní ceně obchodní směnky a účty.

Záložna jest členem Jednoty záložní v Praze a podléhá zákonité
revizi, která se provádí každoročně.

Vojtěcha Poláčka věnoval nejmenovaný do-
brudčinec obnos 10 K pro podpůrný fond,
zřízený při Remesnické besedě v Jindř.
Hradci.

Dar K učení památky svého bývalého
předsedy a milého spolupracovníka pana
Františka Mačáka, asistenta úředníka, věnuje
jeho bývalý chéť obnos 10 K ve prospěch
podpůrného fondu Remet. Besedy.

Všetochůbná a inv. fondu při Jednotě
vzáj. se pod. řem. a živ. věnuje p. Jindř.
Kaše s ročníkou k učení památky ř. synovce
p. B. Kaše 50 K.

J. Dary K učení památky pana B. Kaše
věnuje: paní Olga Kašova, rodniny Kašova,
Jungmátova a Soutonova; ve prospěch míst-
ních chudých 100 K, Káče, Jednoty Svaté
200 K, inv. fondu Jed. řem. a živ. 200 K,
na stavbu společného domu 100 K, Č. k. 100 K,
srdce 100 K, ústavu slepých dívek na Kampě
100 K, způv. spolek Černín 100 K a okraš.
spolku Vesna též 100 K.

Č. k. 100—K učení památky milého
kolegy a jednatele odboj. pana Bohuslava
Kaše, velkochodníka zde, a na místo věno-
vatelé pl. ěmy Křištof, chod č. k. součaz.

v Českých Budějovicích, doručily předtý
skromě odboj. p. Ferdinanda Krause zde,
25 korun.

F — Z posvěcené zábravy odbyvané
v Libořezích dne 6. l. m. u p. M. Bůžka
obnos 15 K.

F — Na učení památky ř. měřena a
souromníka pana Em. Stetochra, věnuje
dp. Václav Kroupa, os. děkan v Stěpano-
vých 10 K.

Na stavbu tělocvičny vybráno při svatbě
pana Šikovatele Frant. Mácy se st. Soha-
jovnu panem Karlem Šohajem 40-40 K, kte-
rýž obnos vybor s díky kvituje.

MATTONYHO
JEDNA VE
OVĚ
ANALYTICKÉ
VLASTNOSTI

KYSIBELSKÁ
KYSIT PRÁŠNÍK ALKALICKÝ
KYSSELKA

Slavnostní nářadí

Obr. 16. Ukázka zásahu cenzury. *Ohlas od Nežárky* 1918. Sbíрка MJH, JK 3495.

pilířích demokracie s akcentem na prezidenta republiky T. G. Masaryka, připomínky každoročních říjnových oslav vzniku republiky, osobností české historie, především Jana Husa a Jana Amose Komenského, českých legionářů, ale také české kultury (hudby, literatury a divadla). Rozšířil značně také sportovní zpravodajství a podporu tradičních či nově vznikajících zájmových spolků.

Když v roce 1930 vstupoval do svého 60. ročníku, připomenul krátkým sloupkem, v němž ocenil autor podepsaný „Jeden z nich“ (= čtenářů *Ohlasu*, pozn. aut.) zachování svérázu, samostatnosti a jakési povýšenosti listu, otiskování původních prací, propůjčení prostoru společenské činnosti a veřejné diskusi, a absenci senzacechtivosti. Autor označil týdeník za „korunního svědka přítomnosti“, z něhož se v odstupu let tvoří plastický obraz ovzduší doby.⁸⁶ Při této příležitosti obdržela v březnu téhož roku redakce týdeníku *Ohlas od Nežárky* poděkování Výboru pro zřízení Památníku Osvobození v Jindřichově Hradci, blahopřání od Jindřicha Šimánka, předsedy divadelní jednoty Jablonský a pokladníka jindřichohradecké spořitelny,⁸⁷ či od vedoucího redaktora večerních *Národních listů*, jindřichohradeckého rodáka a propagátora zdejšího regionu pod názvem Česká Kanada Jaroslava Arnošta Trpáka. Dobré vztahy udržoval

Cena 50 haléřů.

Vychází každou úterý.
Vydává a tiskne
Jaroslav Svoboda.
Zodpovědný redaktor
Vilém Maršálek
Redakce a administrace
J. Hradec, Navrova 380.
Telefon 04.

ZÁJMY

Česko-moravské vypočiny

NEODVISLÝ TÝDENÍK ČESKÉHO JIHOVÝCHODU

Ročník I. Jindřichův Hradec dne 4. března 1931. Číslo 1.

T. G. Masaryk - vůdce a zakladatel našeho státu

Nacházeli významný pro národ československý 7. března —
Masarykovo narození prvního předsedavatele republiky, presidenta
T. G. Masaryka.

V tento den upřeny budou zraky a ponese se mysl milionů
občanů našeho státu, ale
i se zahrnutí do naší republiky —
na dumavé Hradčany. Tisíce
nadsentých obyvatel, bez ohledu
na věk, budou opy v zřetěžení
bláhu se radovati, že dočkali
se této chvíle národní Vělnosti
a Svobody, jejíž lávou je Osvo-
bození T. G. Masaryka, velký
misen myšlel, ale i praktik, jak
důležitá za světové války a dává
nám náše pomazání při jakobto
příležitosti.

Ne nadarmo byl na první
okáz. republiky své dítina —
vímzem nad Habsburský.

Uctyhodný věk 81 let mlví
k nám mlávou jásavou o vyko-
nané práci pro národ — pro lid.
Není účelem těchto řádků ve
slavnostní chvíli podávat životopis
nášim T. G. Masaryka; máse
literatura je bohužel dosti bohatá
a podává nám obraz našeho
bohahyry Svobody ve všech tře-
mém smerech.

Bývalý profesor nebyl jen
učitelem studentstva, ale národa
celé republiky své dítina —
vímzem nad Habsburský.

Uctyhodný věk 81 let mlví
k nám mlávou jásavou o vyko-
nané práci pro národ — pro lid.
Není účelem těchto řádků ve
slavnostní chvíli podávat životopis
nášim T. G. Masaryka; máse
literatura je bohužel dosti bohatá
a podává nám obraz našeho
bohahyry Svobody ve všech tře-
mém smerech.

Byl vždy na straně zdeptaných, ujařmených. Hájil vždy ne-
obháňané Právo a Právo, za to bojovat byl by i třepl, až do
vítězství.

Něbyla to mnohdy jen suchá, tvrdá slova, že se musíme
stati jinými, že se musíme znovu zroditi, ale bohužel skutečnost, jak
důležitá za světové války naše legie, které slova desítkami tisíci
svým duchovním vůdcem uvedly ve skutek.

Sub specie aeternitatis — pod zorným úhlem věčnosti bylo
a je jeho počínání a jednání. Jedná tak, jak praví muž nejen
srdce ale i mozek, t. j. nejen čít ale i rozum.

Něbylo a není jedné příležitosti, aby bez obalu neprotes
mnohdy i bolavou pravdu, aby
zachránit Právo.

T. G. Masaryk budil nám
vaorem nejen jako houbetváry
bojovníka za právo třeptič, nejen
jako filosofomyšlel, ale i jako
člověk. Vímze jen jeho krásný,
primo vzorový život rodinný, ten
soudat, spjatyti dají. Že pro
nám, však v rozhodné chvíli
opositi rodinný krb a jede bojov-
vat za samostatnost národa. A
jeho manželka tři muka.

Vysoce pozdvihl hesla mrav-
nosti a to vždy a všude, aby se
hájila tato af v rodině, ve spo-
lečnosti, politice a jinde. Znamo
o děm, že jen čistotou, mravností
vzávěti národové a pravý opak
je zentil.

Velkou část svého života za-
větil řešení palčivých otázek so-
ciálních. A byl to právě profesor
T. G. Masaryk, který podrobil
matné otázce našeho základního
socialismu K. Marxe důkladné
kritice.

Duch T. G. Masaryka je na-
bědávý, pošetný, jakoby radil, abychom i my hleďbali o ne-
přijímání učení jen tak, jak se nám mnohdy (na př. ve filosofii, politice
i j.) podává. Mělo by se snažit i učiti slova analyzovati.

T. G. Masaryk je charakter, to poznání i jeho odpáři
od naší své politiky. Znamé jeho byly vždy poctivé a čisté. I zde
je nám důvěrným vůdcem a vzorem.

Něbylo snad jedného oboru v boji za lidskou spravedlnost,
kde by nebyl zasáhl.

Jak nejlépe uctíme narozeniny našeho pre-
sidenta republiky T. G. Masaryka? V přede-
radě budeme-li nejen čísti co napsal, ale die
toho zariditi celý svůj život a die toho žiti.
Za družbu, která bychom jeho lásku k nám dle-
řili opět láskou svou.

V. M. S.

Ukázkové číslo! Zdarma! Nevracejte!

Obr. 17. Týdeník *Zájmy Českomoravské vypočiny*, Jindřichův Hradec 1931. Digitální knihovna MJH Kramerius.

Vilém Landfras a celá redakce *Ohlas od Nežárky* i s bratrem Jindřicha Josefem Šimánkem,⁸⁸ který byl uznávaným básníkem i prozaikem a zároveň propagátorem skautingu. Značný význam měly také čilé styky s jindřichohradeckými rodáky a spisovateli, bratrem Jaroslavem Pšeničkou, poštovním ředitelem v Praze,⁸⁹ a Rudolfem Jaromírem Pšenkou, který se usadil na počátku 20. století v Chicagu a stal se šéfredaktorem *Svornosti*.⁹⁰

Když rok po oslavách 60. ročníku týdeníku náhle zemřel Vilém Bohumil Landfras, otiskl *Ohlas* v jeho nekrologu následující vyjádření k týdeníku: „*Ohlas od Nežárky* za jeho vedení udržoval vždy tradičně seriosní a klidnou úroveň, nedávaje se nikdy strhnouti k polemikám, osobním útokům nebo senzacechtivosti — za to stránky jeho byly stále otevřeny významným námětům veřejně prospěšným, místním kulturním

⁸⁶ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 60, 1930, č. 1, s. 6.

⁸⁷ Jindřich Šimánek (1875 Jindřichův Hradec – 1938 Jindřichův Hradec). Žil v Jindřichově Hradci, kde zastával funkci účetního ředitele spořitelny, aktivně pracoval v místním Sokole a divadelní jednotě Jablonský, po válce se angažoval s bratrem Josefem ve skautingu a stal se předním propagátorem této myšlenky. Svou literární činnost soustředil do časopiseckých článků, které otiskoval převážně v týdeníku *Ohlas od Nežárky* a ve 30. letech též v *Zájmech Českomoravské vypočiny*. Více BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 79.

⁸⁸ Josef Šimánek (1883 Jindřichův Hradec – 1959 Praha). Působil v Praze jako redaktor, knihovnik a vrchní odborový rada. Stal se uznávaným básníkem a prozaikem. Jeho přáteli byli grafik Josef Váchal, manželé Hoppe-Teintzerovi, literární historik Ferdinand Strojček a operní pěvkyně Ema Destinová. Více BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 79.

⁸⁹ Jaroslav Pšenička (1865 Jindřichův Hradec – 1954 Praha). Pracoval jako vrchní poštovní ředitel v Praze, kde působil též jako redaktor periodika *Poštovní revue*, od roku 1885 publikoval v *Ohlase od Nežárky* a v dalších periodikách. Uplatnil se zejména v oblasti odborné literatury a překladů krásné literatury. Více BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 77.

⁹⁰ Rudolf Jaromír Pšenička (1875 Jindřichův Hradec – 1939 Chicago). Českoamerický spisovatel, šéfredaktor prvního českého listu v Americe *Svornost*. Pravidelně navštěvoval Československou republiku a rodný Jindřichův Hradec. Více *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 70, 1940, č. 2, s. 2; BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 77.

Obr. 18. Poděkování Výboru pro zřízení Památníku osvobození v Jindřichově Hradci redakci *Ohlasu od Nežárky*, Jindřichův Hradec 1930. Sbíрка MJH, KK 645.

pracovníkům, zvláště cenným příspěvkům vlastivědným, i stejně ochotně zde nacházely místa všechny místní spolky a korporace pro propagaci svých ušlechtilých snah.⁹¹

Landfrasově tiskárně i redakci *Ohlasu od Nežárky* nastalo po smrti Viléma Landfrase těžké období, podnik převzala jeho žena Marie Landfrasová s dcerou Marií provdanou Jiráčkovou,⁹² které se opíraly o stabilní příznivce tiskárny a redakce. Patřil k nim literární historik Ferdinand Strejček a historik Jan Muk, který vydatně pomáhal i s jeho redakcí. Obtíže majitelky stupňovala i konkurence nové Svobodovy tiskárny,⁹³ která od března 1931 vydávala týdeník *Zájmy Českomoravské vysočiny*.⁹⁴

Nový jindřichohradecký knihtiskař Jaroslav Svoboda získal koncesi po vleklých průtazích ze strany úřadů mocně

Do Jindř. Hradce a okolí!
Oznamuji zdvořile, že
KNIHTISKÁRNA
po mém zemřelém manželé
Vilému Landfrasovi
v dosavadním rozsahu
**na dále povedu, jakož i časopis
„OHLAS OD NEŽÁRKY“**
pravidelně vydávati budu.
Prosím, aby přízeň našemu
závodu dosud věnovaná i na
dále zachována byla. — S veškerou úctou
MARIE LANDFRASOVÁ.

Obr. 19. Oznámení o převzetí tiskárny a redakce Marií Landfrasovou po smrti Viléma Bohumila Landfrase. *Ohlas od Nežárky* 1931. Sbíрка MJH, JK 3519.

podporovaných vlivem Viléma Bohumila Landfrase v březnu 1927 a jako zdatný konkurent stávající tiskárny nabízel tiskoviny zhotovené na nových strojích v moderní grafické úpravě sázené novými typy písma. V roce 1929 vydal *Podrobný adresář politického okresu Jindřichův Hradec*, při jehož přípravě získal řadu významných kontaktů. Zúročil je při získávání dalších zakázek, příspěvků a inzercí v nově vydávaných periodikách – *Zpravodaji Sokola*, studentském časopise *Jeřáby* a seriálové *Vlastivědě Jindřichohradecká*, jejímž redaktorem byl Vilém Martínek Strmilovský, pozdější redaktor týdeníku *Zájmy Českomoravské vysočiny*. První číslo týdeníku *Zájmy Českomoravské vysočiny* vyšlo 4. března 1931 a tento „neodvislý týdeník českého jihovýchodu“ vycházel až do 15. května 1941. Oproti konzervativnímu *Ohlasu* zařadil týdeník nové rubriky, jako byla Myslivecká hlídka a rozsáhlé Sportovní zprávy, ale především rubriky okolních měst Počátky, Kardašova Řečice, Žirovnice, Soběslav, Kunžak, Stráž, Studená, Popelín, Strmilov, později rozšířil svou působnost i na Telč, Dačice a Třešť. Právě díky rozšíření záběru zpravodajství na celý tehdejší jihovýchod nebyla existence dvou týdeníků problematická, přispívala k tomu i nekonfliktní povaha Jaroslava Svobody a tehdejší majitelky listu Marie Landfrasové. Když si v roce 1940 připomínal *Ohlas* sedmdesát let své existence a *Zájmy Českomoravské vysočiny* slavily desáté výročí založení, byla jejich zaměření interpretována takto: „... první týdeník (*Ohlas od Nežárky*, pozn. aut.) slouží v převážné míře a snad na předním místě minulosti kraje. Druhý náš list zabývá se

⁹¹ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 61, 1931, č. 30, s. 1.

⁹² Marie Antonie Karolina Matoušková, provdaná Landfrasová (1871 Jindřichův Hradec – 1957 Jindřichův Hradec, 8. 8. 1903 provdaná za Viléma Bohumila Landfrase) a její dcera Marie Anna Johanna Vilemína Landfrasová, provdaná Jiráčková (1905 Jindřichův Hradec – 1995 Jindřichův Hradec, 18. 9. 1928 provdaná za Antonína Jiráčka).

⁹³ BĚHALOVÁ 2016.

⁹⁴ *Zájmy Českomoravské vysočiny* 1931–1941.

MARIE JIRÁČKOVÁ

Jindř. Hradec 3. VII. 39.

Vážený Pane Professore!

Prosím, promiňte, že křepce duše mohu Vám poděkovati za Vaši snahu pomoci mi v době tak těžké. Děkují Vám mnohem více za příspěvek pro *Ohlas*. Promiňte, že otiisk nepřel úplný, nestihlo se tak vinnou redakci.

Laroneš si Vás dovoluji znovu prositi, abyste mištěl i nadále přičleš a přispívateleš *Ohlasu*.

Mám pravou vůli vydržet a doufám, že úsilovnou práci podarí se mi překonat nejhorší.

Chci a musím dosáhnouti úspěchu! Toho ješ mé hešlo, které jsem si stanovila a od kterého neustoupím.

Shyloš, že nachováš naši šékatu v rodině i pro generaci přičleš a "*Ohlas*" s pomoci šlechťujch panů přispívateleš česky cílešúš šraděč-šim.

Prosím, ješle jednou o prominutí, že křepce duše Vám mohu poděkovati vyprosují si poručení mil. panů choti.

Poručení se Vám s českým Jozdravem Klaski Šdar!

Marie Jiráčková

Obr. 20a–b. Dopis Marie Jiráčkové profesoru Ferdinandu Strejčkovi týkající se obsahu týdeníku *Ohlas od Nežárky*, Jindřichův Hradec 1939. Sbirka MJH, KK 628.

většinou otázkami národohospodářskými apod. Oba týdeníky vzájemně se doplňovaly a doplňují.⁹⁵ Dvacet let svobodné existence demokratického Československa ukončila Mnichovská konference v září 1938 a následující německá okupace v březnu 1939.

Tragická léta 1938–1942

Důsledky Mnichova do života ve městě i do týdeníku *Ohlas od Nežárky* citelně zasáhly. Jindřichův Hradec zůstal po odtržení Sudet nadále součástí Československé republiky, ale jeho bezprostřední okolí připadlo Německu. Město bylo se zbytkem státu spojeno jen úzkým koridorem na severovýchodě směrem k Jarošovu nad Nežárkou. Okolní vesnice Jindřiš, Otín, Horní a Dolní Pěna, Horní Žďár, Buk, Děbolín a Radouňka byly připojeny k Německu. Město bylo komunikačně odříznuto od zbytku státu a při cestě do Kardašovy Řečice či do Třeboně bylo nutné dvakrát překročit státní hranice, což nebylo možné bez zvláštní propustky. V lednu 1939 byl do vedení města zvolen „dosud politicky neexponovaný“ Vilém Rösch, který se v předchozím roce osvědčil při vyjednávání s německými představiteli po obsazení pohraničí. Nový starosta se snažil konsolidovat místní politické a zejména hospodářské poměry, výrazně poznamenané důsledky Mnichovské dohody, jeho snahy však zmařila německá okupace a vznik Protektorátu Čechy a Morava v březnu roku 1939. Místní Němci ihned vyvěsili prapory s hákovým křížem a instalovali na ulicích uvítací nápisy. *Ohlas*

od Nežárky otiskl 18. března odvážný proslov starosty uvozený slovy „Já, český starosta českého města“, v níž žádá občany „o absolutní klid v našem městě a úctu k výsostním odznakům říše Německé“. Předpokladem bylo, že Němci budou „plně respektovati náš mateřský jazyk, národní vývoj a historické barvy země české“.⁹⁶

Nově vzniklé Národní souručenství jako oprávněný reprezentant národa uspořádalo v Jindřichově Hradci nábořovou akci a vstoupili do něho téměř všichni muži české národnosti (celkem 2963 osob), v čele místní organizace stál starosta Vilém Rösch a na okresní úrovni profesor jindřichohradeckého gymnázia a správce muzea Jan Muk. Organizace pak vyvíjela zášlužnou činnost v oblasti hospodářské i kulturní. V *Ohlase od Nežárky* se objevila pravidelná rubrika Hlídka Národního souručenství a od čísla 23 (2. června) se týdeník stal „tiskovým orgánem politické jednoty všech Čechů“, tedy *Listem Národního souručenství*. K tomu redakce přímo v listu deklarovala, že „i nadále zůstává *Ohlas od Nežárky* listem finančně nezávislým a bude sloužiti jako slouží dosud, po 69 let i v budoucnu jedině velké myšlenke, jejímž cílem je: *Vlasti zdar!*“.⁹⁷ Potvrzení, které redakce od Národního souručenství obdržela 20. září 1939, deklarovalo jeho nepolitičnost a nezávislost.⁹⁸

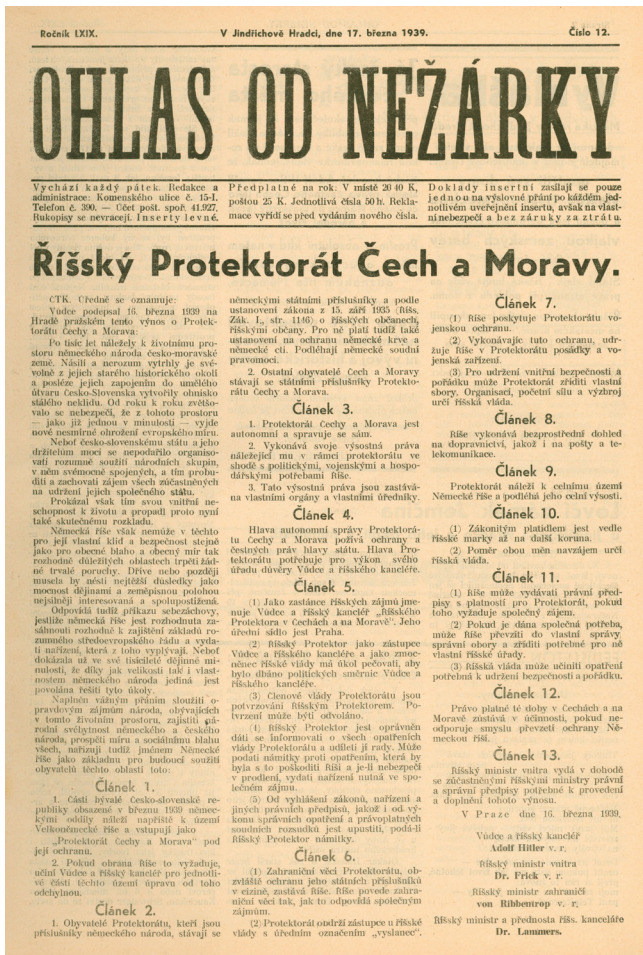
Situace se vyhrotila 1. září 1939 po napadení Polska Německem, v Jindřichově Hradci bylo rozpuštěno městské zastupitelstvo, správy nad městem se ujal německý „komisařský starosta“ Franz Cach, „český starosta českého města“ Vilém Rösch byl spolu s dalšími dvanácti významnými

⁹⁵ *Zájmy Českomoravské vysočiny 1931–1941*, 10, 1940, č. 4, s. 6.

⁹⁶ *Ohlas od Nežárky 1871–1942*, 69, 1939, č. 12, s. 2.

⁹⁷ *Ohlas od Nežárky 1871–1942*, 69, 1939, č. 23, s. 1.

⁹⁸ Fond KNIŽNÍ KULTURA, inv. č. KK 679.

Obř. 21. Oznámení o vzniku Protektorátu Čechy a Moravy. *Ohlas od Nežárky* 1939. Sběrka MJH, JK 3532.

jindřichohradeckými osobnostmi zatčen, uvězněn a 7. září převezen do koncentračního tábora Buchenwald. *Ohlas* opatrně situaci označil jako „*Vážné změny historického významu*“ a v tomto ozvědu si týdeník v následujícím roce připomněl 70. výročí svého vzniku. K této události bylo otištěno několik příspěvků k historii týdeníku, který byl opatřen novou grafikou hlavičky. Jan Muk sestavil při této příležitosti bibliografii kulturních, vlastivědných, regionálních a dalších článků otištěných v letech 1871 až 1940. Soupis čítající více než 1000 titulů publikoval na pokračování v *Ohlase* v letech 1940–1941⁹⁹ a následně samostatně formou zvláštního otisku z *Ohlasu od Nežárky*.¹⁰⁰

V roce 1940 pronajaly Marie Landfrasová, majitelka firmy a knihtiskařské koncese A. Landfras Syn a vydavatelka a majitelka periodického týdeníku *Ohlas od Nežárky*, se svou dcerou Marií Jiráčkovou, majitelkou domu čp. 15/I a tiskařského strojního zařízení firmy A. Landfras Syn tiskárnu a redakci svému faktorovi Františku Pfauserovi, který vydával *Ohlas* až do jeho zániku a řídil tiskárnu až do znárodnění.¹⁰¹

⁹⁹ *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 70, 1940, č. 29, s. 1–71, 1941, č. 20, s. 7.

¹⁰⁰ MUK 1941.

¹⁰¹ V týdeníku *Ohlas od Nežárky* informuje čtenáře o změně novým nájemce 19. 7. 1940: *Ohlas od Nežárky* 1871–1942, 70, 1940, č. 29, s. 1. Dochovaná připravená smlouva je datována 30. 4. 1940: Fond KNIŽNÍ KULTURA, inv. č. KK 678.

¹⁰² Fond KNIŽNÍ KULTURA, inv. č. KK 679; KK 682.

¹⁰³ Fond KNIŽNÍ KULTURA, inv. č. KK 562.

¹⁰⁴ BĚHALOVÁ 2011, s. 50.

Obř. 22. První číslo jubilejního 70. ročníku. *Ohlas od Nežárky* 1940. Sběrka MJH, Jk 3534.

V dubnu 1942 doplnila smlouvu o pronájmu vzájemná písemná umluva pronajímatele Františka Pfausera a majitelky tiskárny a redakce, která zohledňovala možné následné zastavení vydání *Ohlas od Nežárky*.¹⁰² K tomu došlo 5. června 1942 výnosem odboru Ministerstva lidové osvěty¹⁰³ po atentátu na zastupující říšského protektora Reinharda Heydricha. Po druhé světové válce se Marie Landfrasová podrobila trestnímu řízení vedenému pro přeštep dekretu prezidenta republiky ze dne 27. 10. 1945. Při řízení však bylo zjištěno, že „*obviněná Marie Landfrasová požívá velmi dobrou pověst po stránce národnosti ... Jestliže v časopise ‚Ohlasy od Nežárky‘ bylo uveřejněno několik zpráv, které byly označeny za protičeské, nelze v nich spatřovati vinu Marie Landfrasové*“, a trestní řízení bylo v roce 1946 zastaveno.¹⁰⁴ Tím se definitivně uzavřela více než sedmdesátiletá historie významného regionálního týdeníku.

Informační a historickou hodnotu tohoto periodika v současné době dokládá stálý zájem badatelů o regionální historii i studentů humanitních oborů, kteří je mohou studovat v digitální knihovně Kramerius Muzea Jindřichohradecka spolu s dalšími regionálními periodiky.

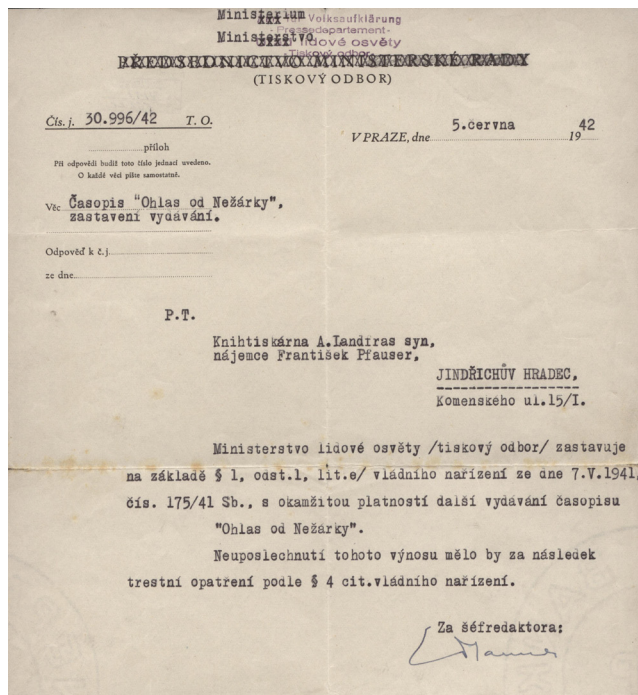

Obr. 23. Poslední číslo týdeníku. *Ohlas od Nežárky* 5. června 1942. Sbíрка MJH, JK 3538.

K obsahu a významu týdeníku *Ohlas od Nežárky*

Jindřichohradecký týdeník *Ohlas od Nežárky* přinášel v letech 1871–1942 informace pro občany města a regionu, zachycoval každodenní život města a formoval společenskou vědomí komunity mimopražského městského prostředí. Majiteli redakce byli místní tiskaři Landfrasové, kteří vlastnili tiskárnu od roku 1797. Vznik periodického tisku inicioval v Jindřichově Hradci tiskař Alois Landfras, který zakoupil v roce 1844 rychlolisy, vhodné právě pro tisk periodik. Alois Landfras disponoval řadou osobních kontaktů do pražských vlasteneckých kruhů, jejichž počátky jsou datovány do období Aloisových vysokoškolských studií v druhém desetiletí 19. století. Do své nakladatelské činnosti i do vznikajících periodik promítl snahy o pozvednutí českého jazyka na úroveň jazyka vzdělanců a povzbuzení obyvatel českých zemí k národní uvědomělosti. Pro založení periodických titulů pak měly zásadní význam blízké kontakty Aloise Landfrase s Janem Hýblem, Františkem Bohumilem Tomsou, Václavem Rodomilem Krameriem, a propojení s jindřichohradeckou intelektuální vlasteneckou elitou, zejména Josefem Procházkou Devínským a Ottou Kröpfelem i dalšími.

Vzniku týdeníku předcházely pokusy o periodický tisk datované do 40. let 19. století. První německý čtrnáctideník *Neuhauser allgemeiner Anzeiger* vycházel v Jindřichově Hradci v roce 1844, první české periodikum *Ozvěna*

Obr. 24. Úřední výnos o okamžitém zastavení vydávání týdeníku, Praha 5. června 1942. Sbíрка MJH, inv. č. KK 562.

v roce 1848, stejně jako další německý titul *Neuhauser Wochenblatt*. V 50. letech vycházel *Neuhauser Wochenpost*. V roce 1863 následovalo několik čísel *Zvěsti od Nežárky* a teprve o osm let později, v roce 1871, začal v Jindřichově Hradci vycházet český týdeník *Ohlas od Nežárky*. Majitelem zdejší knihtiskárny a také redakce byl tehdy Vilém Antonín Landfras (1830–1902), který převzal tiskárnu v roce 1858 od svého otce Aloise Landfrase (1797–1875). V roce 1902 se stal majitelem tiskárny i redakce *Ohlasu od Nežárky* syn Viléma Antonína Vilém Bohumil Landfras (1865–1931). Po jeho smrti v roce 1931 vedla oba podniky vdova Marie Landfrasová s dcerou Marií provdanou Jiráčkovou, od roku 1940 nájemce František Pfauiser. Týdeník *Ohlas od Nežárky* vycházel nepřetržitě až do roku 1942, tedy celých 72 let. Jednotlivá čísla týdeníku mívala 4 až 12 stran sázených dvou- nebo trojsloupcovou sazbou. Obsahovala pravidelné rubriky, k nimž patřily zprávy osobní, domácí a z venkova, fejetony, historické, biografické a vlastivědné příspěvky, literární přílohy a inzertní část. Po celá desetiletí neměl týdeník významnou konkurenci, v Jindřichově Hradci krátce v roce 1887 vycházely *Hlasy z Jindřichova Hradce*, v roce 1895 jeden ročník *Jindřichohradeckých listů* a v letech 1901–1905 pak radikálněji laděný list s názvem *Štítný – neodvislý týdeník českého jihovýchodu*. Silnější konkurence, která ale existenci týdeníku zásadně neohrozila, vznikla v roce 1931, když nový jindřichohradecký tiskař Jaroslav Svoboda začal vydávat týdeník *Zájmy Českomoravské vysočiny*. Tento moderní týdeník získával čtenáře a odběratele z nově vznikajících společenských vrstev a od konzervativního *Ohlasu* se lišil moderní typografií, rozšířením působnosti do většího regionu a náboženskou i politickou otevřeností.

Ohlas od Nežárky zachytil každodenní život města a přilehlého regionu i významné celospolečenské události v letech 1871–1942, tedy v období existence Rakouska-Uherska, samostatné Československé republiky a Protektorátu Čechy

a Morava i v průběhu první a částečně též druhé světové války. Týdeník se stal v rovině informační především kronikou života města, ale také autentickou reflexí dobových událostí mimopražského česko-německého prostředí.

V prvním desetiletí existence týdeníku, v rozbouřených 70. letech 19. století, se v Jindřichově Hradci řešila především otázka stavby železnice a přístupové komunikace k nádraží a docházelo ke konsolidaci komunálního politického spektra. Jejím výsledkem bylo, že se v roce 1882 ujal úřadu starosty osvícený právník, zakladatel zdejšího politického spolku, pokrokový politik Václav Naxera.¹⁰⁵ Díky jeho téměř třicetiletému působení v čele města nastalo období dlouhodobého rozvoje města, které prošlo významnou proměnou a modernizací. Již zavedený týdeník si jednoduše upevňoval svou pozici lokálního zpravodaje předáváním informací o otevření nových školních budov, nemocnice, chorobince, městské radnice, pošty a spořitelny, Švecových kasáren. Referoval o zřízení vodovodu, veřejného osvětlení města, stavu železniční dopravy, o stavbách dělnických domů a zřízení městských parků.

Všeobecný pokrok města byl patrný i na hospodářském rozvoji – prosperující řemeslníci, obchodníci, stavební firmy a textilní a potravinářské podniky podporovali existenci týdeníku objednávkami placené inzerce.

Týdeník se věnoval také tématům druhé poloviny 19. století, která rezonovala napříč společností – vzednutí národních ideálů, krajinské příslušnosti, zakotvení svobodných občanů v profesních, vzdělávacích a volnočasových spolcích a sdruženích a související volnočasové zábavě a relaxaci. Zásadní roli v kulturním životě města měly pěvecké, hudební a ochotnické spolky, především zpěvácké spolky Černín a Slávy dcera a místní divadelní ochotnická jednota, významnou úlohu sehrála též v roce 1885 založená Tělocvičná jednota Sokol. Oblibu měla jízda na kole, která byla organizována pod Sokolem, od roku 1900 též v Klubu velocipedistů Čechie, nebo turistika, která se ve městě rozvíjela již od roku 1891 pod místním Klubem českých turistů. Týdeník pečlivě reflektoval také činnost městského muzea založeného v roce 1882, pravidelně uveřejňoval zprávy o jeho činnosti a seznam dárců sbírkových předmětů. Veřejný zájem o historii a tradice regionu se odrazil také ve výstavním ruchu jak přímo v Jindřichově Hradci, tak i na velkých zemských výstavách v Praze v 90. letech 19. století. Značná pozornost byla věnována i ochraně architektonických památek, především na zdejších zámku a v kostele sv. Jana Křtitele. Stránky týdeníku využívala ke svým sdělením také v roce 1892 otevřená městská knihovna.

Když období prosperity přerušila první světová válka, redakce týdeníku se přizpůsobila nové realitě a svou pozornost soustředila do aktuálního zpravodajství a zprostředkování kontaktu s frontou. Díky tomu si upevnila pozici ve městě a neohrožily ji ani nové společenské podmínky v samostatné Československé republice.

Prvořadé bylo stále zpravodajství o místním dění, především o vytváření nové jindřichohradecké samosprávy, která

procházela v letech 1918–1926 bouřlivými změnami, kdy se ve vedení města vystřídalo pět starostů a dva předsedové tzv. správní komise. Když komunální volby v roce 1926 ukončily poválečné období rychlých změn, stanul v čele města až do politické krize na podzim 1938 jediný starosta Antonín Brož.

Ve městě panoval čilý stavební ruch v oblasti bytové výstavby, stavělo se na Pražském předměstí, vedle nemocnice, u Žižkových kasáren, vzniklo Jiráskovo předměstí a byly postaveny i nové moderní budovy nedaleko centra města. Mohutně se rozvíjelo vyšší školství a byly postaveny nové školní budovy: gymnázium se v roce 1923 přestěhovalo z bývalého jezuitského semináře na Balbínově náměstí do nové budovy v Husově ulici, v prosinci 1931 byla slavnostně otevřena nová budova Masarykovy veřejné obchodní školy v Husově ulici a v roce 1939 byla dokončena nová budova živnostenských škol v Mířiovské ulici. Ve 30. letech byla rozšířena kapacitně i vybavením nedostačující nemocnice, která v nové republice sloužila nejen městu, ale celému okresu.

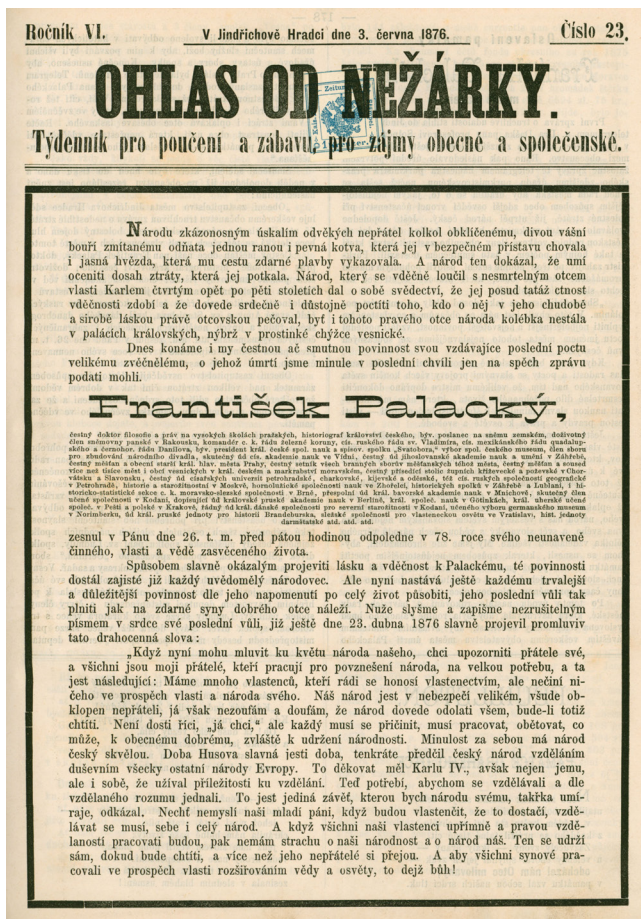
Kromě toho týdeník informoval i o hospodářství ve městě a regionu, zaměřeném hlavně na zemědělství, lesnictví a rybníkářství, řemeslnou a drobnou průmyslovou výrobu a obchod. K propagaci a rozvoji těchto odvětví byla uspořádána v létě roku 1925 Krajinská výstava Českomoravské vysočiny, které se zúčastnilo 416 vystavovatelů. Toto téma rezonovalo v týdeníku po řadu měsíců a vrcholilo zprostředkováním informací o návštěvě prvního československého prezidenta Tomáš Garrigua Masaryka ve městě. Podobnou pozornost věnoval *Ohlas od Nežárky* také prezidentu Edvardu Benešovi, který navštívil Jindřichův Hradec 6. května 1937 v rámci své cesty do jižních Čech.

Týdeník neopomíjel také nové oblasti zájmu občanů, k nimž patřila péče o zdraví a s ní související rozvoj organizovaného sportu, do něhož pronikala nová sportovní odvětví, například hokej, fotbal, volejbal, tenis nebo lyžování. Také společenský a kulturní život se stále více přibližoval všem vrstvám obyvatel. Kromě činnosti původních předválečných spolků byl v roce 1924 ve městě založen kroužek přátel minulosti a památek města, na jehož základech vznikl v roce 1928 spolek Přátel starého Jindřichova Hradce, který využíval stránky týdeníku k informování veřejnosti o své činnosti.

V posledních letech své existence, poznamenaných vypuknutím druhé světové války, otiskoval týdeník povinné zprávy a věnoval pozornost aktualitám souvisejícím s regionem – zániku jindřichohradeckého okresu, nucenému přemístění jindřichohradeckého gymnázia a dalších škol z jejich původních budov do náhradních prostor často i mimo město a umístění nových německých škol ve městě.

Český týdeník *Ohlas od Nežárky* soustředil svou pozornost na uchování národních a historických tradic regionu ve spojení s jindřichohradeckým muzeem, spolkem Přátel starého Jindřichova Hradce nebo Jarošovskou krojovou družinou, která připravovala živá vystoupení v Českém rozhlasu

¹⁰⁵ Václav Naxera (1835 Jindřichův Hradec – 1908 Jindřichův Hradec). Advokát, politik, zastánce řady hospodářských, spolkových a veřejných funkcí, počínaje záložnou, spořitelnou přes školní radu až k hasičům. Člen národní strany, okresní starosta, poslanec zemského sněmu a říšské rady. Starosta města J. Hradec v letech 1882–1908. Více viz BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015, s. 20.

Obr. 25. Úvodní strana týdeníku k úmrtí Františka Palackého. *Ohlas od Nežárky* 1876. Sběrka MJH, JK 3433.

v Praze. Scénku „Návštěva u rychtáře v Jarošově“ předvedli členové družiny v pražském sále „Lucerna“ 9. března 1940 a zhlédlo ji na tři a půl tisíce diváků, v nichž vystoupení vyvolalo velkou vlnu nadšení. Válečné zprávy nadále vyvažovala redakce zařazením historických, biografických a vlastivědných příspěvků souvisejících s regionem, literární tvorbou zdejších autorů a novinkou – fotografickými přílohami. Rubriku s fotografiemi města zveřejňoval *Ohlas od Nežárky* od roku 1939 pod titulem Znáte krásný Jindřichův Hradec? Když přestal v květnu 1941 vycházet konkurenční list *Zájmy Českomoravské vysočiny*, zavedl týdeník nové rubriky, zaměřené na okolní města a vesnice.

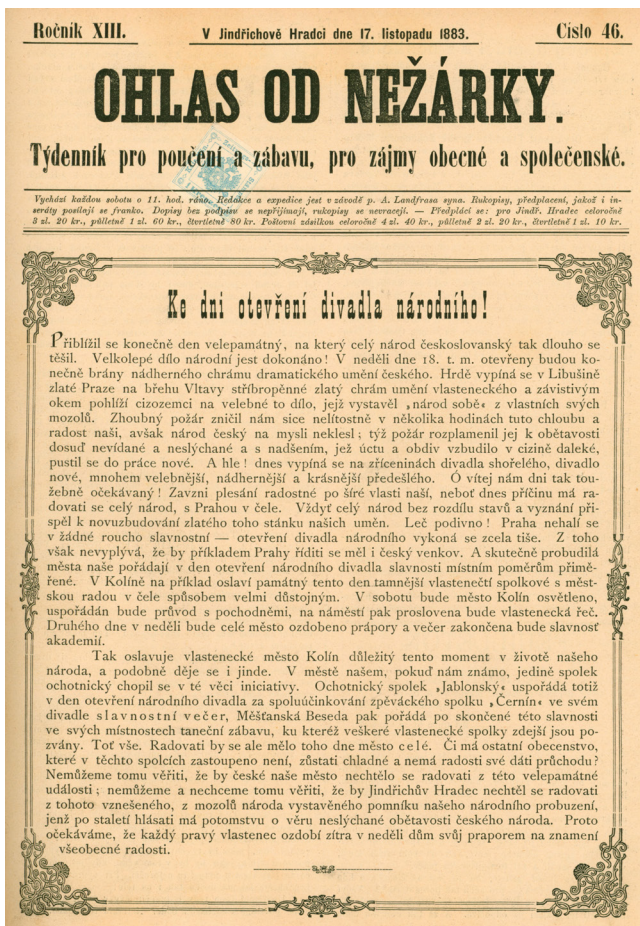
K nejdůležitějším událostem připravila redakce odlišně graficky upravené titulní listy. Zvláštní akcent věnoval týdeník již od svého vzniku emancipaci českého národa, a tak „*ovíván duchem vlasteneckým*“ připravil v roce 1876 titulní stranu k úmrtí Františka Palackého, v letech 1881 a 1883 k otevření a znovuotevření Národního divadla nebo v roce 1881 k úmrtí „*slavného pěvce*“, básníka Boleslava Jablonského, rodáka z nedaleké Kardašovy Řečice, jemuž bylo v roce 1886 věnováno hned několik úvodních stran při příležitosti stavby pomníku. V roce 1884 zemřel národem vážený skladatel Bedřich Smetana, který v Jindřichově Hradci během pobytu s rodiči studoval na gymnáziu. Kromě této události *Ohlas* povzbuzoval zdejší citění otištěním textu tehdy ještě neformální vlastenecké české hymny Kde domov můj. V následujícím roce připomněl týdeník skvostně

Obr. 26. Dvojbarevný titulní list ke sňatku korunního prince Rudolfa s princeznou Stefanií. *Ohlas od Nežárky* 1881. Sběrka MJH, JK 3436.

upravenou titulní stranou 70. narozeniny národem oblíbeného „*spisovatele pro lid*“, rodáka ze zdejšího Nekrasína, Františka Pravdy, v roce 1891 úmrtí Jana Nerudy básní se smutečným věncem v záhlaví, v roce 1903 pak úmrtí Františka Ladislava Riegra, který byl jmenován i čestným jindřichohradeckým měšťanem, v roce 1912 skon Jaroslava Vrchlického. V roce 1892 byla na stránkách týdeníku věnována značná pozornost Janu Amosi Komenskému ve spojení s celonárodními oslavami 400. výročí jeho narození a následně i v období po roce 1918, kdy byli připomínáni spolu s Janem Husem jako nejvýraznější reprezentanti českého národa.

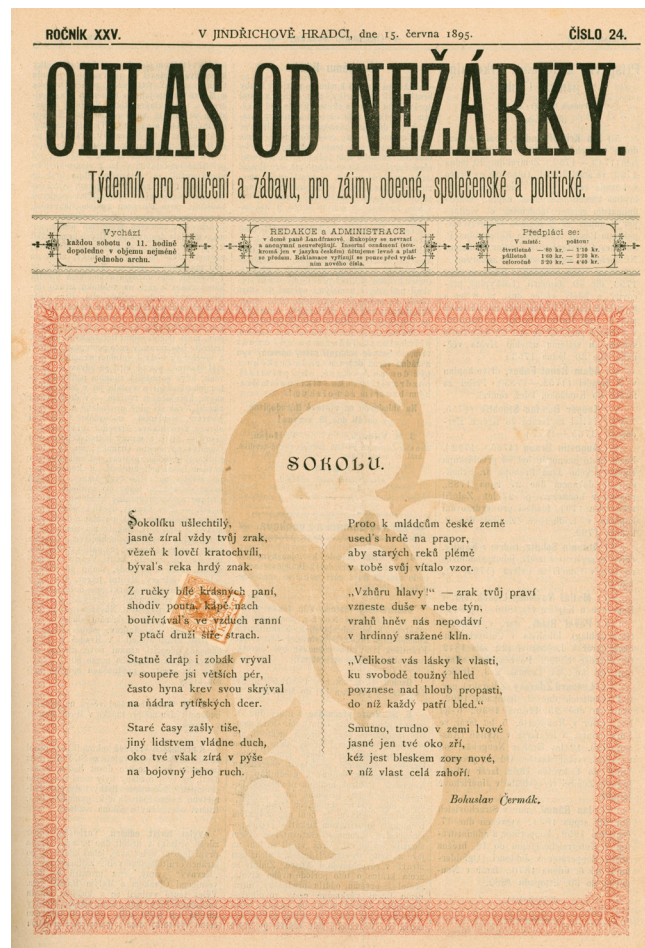
Hluboký respekt zachovávala redakce po celou dobu vycházení *Ohlasu* k oficiálním představitelům rakousko-uherského mocnářství a první republiky, nucený pak také k představitelům třetí říše a Protektorátu Čechy a Morava. Vyjadřovala jej zdobnými titulními listy připravenými při příležitosti narozenin císaře Františka Josefa I., v období první republiky pak prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Ke sňatku korunního prince Rudolfa s princeznou Stefanií v roce 1881 připravila v několikadenním předstihu do čísla 19 graficky upravený titulní list s portréty novomanželů, v roce 1898 oznámila v černém rámci skon císařovny Alžběty, v roce 1914 pak sarajevský atentát, na úvodní straně zveřejnila také manifest císaře Mým národům vydaný 28. července 1914. Stejnou pozornost věnovala též skonu císaře Františka Josefa I. a nástupu Karla VI. na trůn. Několikrát,

Obr. 27. Titulní list ke znovuotevření Národního divadla. *Ohlas od Nežárky* 1883. Sběrka MJH, JK 3439.

a to i v souvislosti s návštěvou Jindřichova Hradce, byl připomenut také druhý prezident samostatné Československé republiky Edvard Beneš, méně již prezident pomnichovské Česko-Slovenské republiky Emil Hácha a představitel Německé říše Adolf Hitler. V posledním čísle *Ohlasu* z 5. června zaplnilo titulní stranu oznámení smrti Reinharda Heydricha.

Významnou složkou byla také stěžejní aktuální společenská témata celonárodního charakteru. Obliba pořádání rozsáhlých výstav vzrůstající koncem 19. století přinesla pro týdeník vhodná témata, počínaje Jubilejní hospodářskou výstavou pořádanou v roce 1888 v Jindřichově Hradci přes Jubilejní zemskou výstavu v roce 1891 až k Národní výstavě československé v roce 1895. V roce 1925 připomínal týdeník také místní Krajskou výstavu. Celonárodním tématem byla také činnost Tělocvičné jednoty a její místní činnosti. Tato společenská organizace s širokou a aktivní základnou slavila v roce 1895 desáté výročí založení jindřichohradecké jednoty básní ve slavnostně provedeném titulním listu *Ohlasu od Nežárky*, pravidelně byly připomínány také všesokolské slety konané v Praze, ale i všechna významná zdejší cvičení. V obsahu týdeníku měly své pevné místo také některé zdejší instituce, z nichž bylo nejvíce prostoru věnováno v průběhu celého období zdejšímu gymnáziu, které hrálo v životě města významnou společenskou i intelektuální roli. Například v roce 1895 se staly stěžejním tématem celého ročníku *Ohlasu* oslavy 300. výročí založení zdejšího

Obr. 28. Slavnostně provedený titulní list k 10. výročí založení Sokola v J. Hradci. *Ohlas od Nežárky* 1895. Sběrka MJH, JK 3455.

gymnázia. Redakce se i v dalších letech ochotně ujala propagace podobných regionálních, národních i světových společenských témat a věnovala jim dostatek prostoru s nadějí na zvýšení atraktivitu týdeníku mezi místními předplatiteli.

Podpora komunální politiky spočívala v období rozvinuté občanské společnosti především v uveřejňování zpráv ze zasedání městského zastupitelstva, v objektivním volebním zpravodajství a klidném přístupu redakce k případným společenským sporům a diskusím.

V 19. století věnoval prokatolicky zaměřený *Ohlas* větší prostor katolické církvi, počínaje zprávami z Vatikánu přes česko-budějovické biskupství až k jindřichohradeckému proboštví. Významnou úlohu sehrál při odchodech proboštů a příchodech jejich nástupců do města, např. při rozloučení s oblíbeným proboštem Josefem Zátkou v roce 1873, příchod Viléma Platzera, významného politika, který byl ve městě proboštem v letech 1879–1888, příchod nového probošta Josefa Hoffmanna a Antonína Jiráka.

Za 70 let bylo v týdeníku *Ohlas od Nežárky* uveřejněno více než 1000 kulturních, vlastivědných a regionálních příspěvků, které zachytil v bibliografii publikované nejdříve na stránkách týdeníku a později samostatně formou tzv. zvláštního otisku historik Jan Muk. Poskytl tak přehledný přístup k obsáhlému množství materiálu publikovanému na více než třiceti tisících stranách textu. Upozornil tak na zásadní skutečnost, a sice že *Ohlas od Nežárky* a jeho redakce se staly nejen

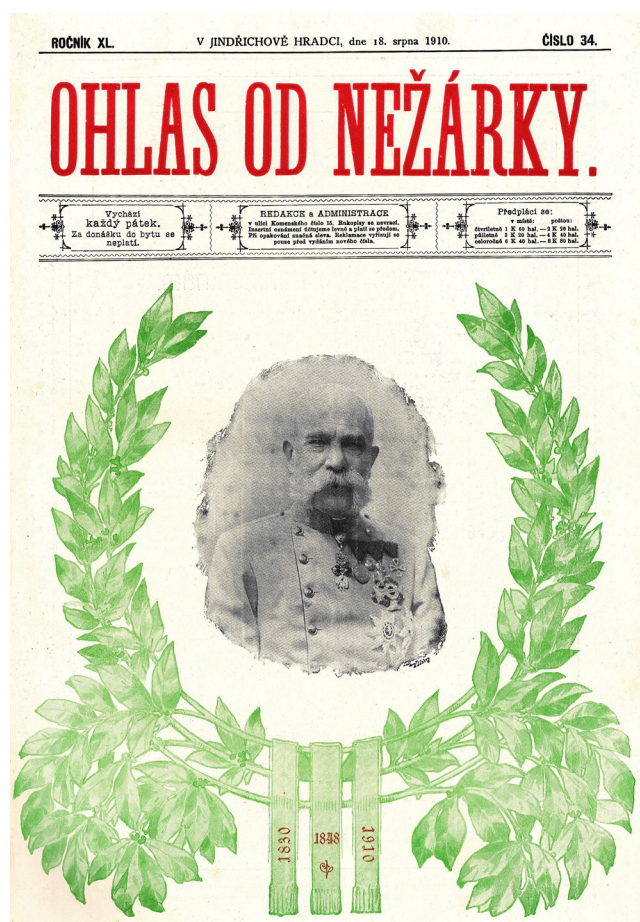

Obr. 29. Oslavný titulní list k 25. výročí činnosti JUDr. Václava Naxery jako starosty města. *Ohlas od Nežárky* 1907. Sbírka MJH, JK 3474.

každodenním svědkem a kronikou místního života, ale také střediskem vlastivědné a historické práce. Na jeho stránkách publikovali své příspěvky všichni významní odborníci zabývající se zdejší regionem. Právě díky pochopení redakce pro tyto práce vynikal *Ohlas* mezi dalšími regionálními periodiky.

Již od prvního ročníku přispíval do *Ohlasu* zdejší zámecký archivář František Tischer, později literární historik a biograf Alois Mattuška, Ludvík Domečka a Jan Orth, Josef Salaba, Hynek Gross, Jindřich Richlý, František Tischer ml., dále pak František Teplý, Jan Muk, Ferdinand Strejček, Josef Novák, František Roubík, Emanuel Janoušek nebo Josef Klik.¹⁰⁶ S většinou autorů měla redakce *Ohlasu od Nežárky* a tiskárna A. Landfras Syn nastaveny nadstandardní vztahy, které dnes dokládá např. torzo dochované korespondence Ferdinanda Strejčka s Vilémem Landfrasem a Marií Landfrasovou.¹⁰⁷

Samostatnou kapitolu tvoří tzv. *Zvláštní otisky z Ohlasu od Nežárky* připravené z hodnotných příspěvků týdeníku. Tyto publikace připravené z původních na pokračování tištěných prací v týdeníku byly vydávány již v 80. letech 19. století (Jan Orth, *Jindřichohradečtí měšťané*, 1884), v 90. letech následoval Orthův *Jindřich IV. z Hradce* (1894) a pověst Josefa Mikuláše Boleslavského *Starý knour* (1891). Na počátku 20. století takto byly publikovány např. práce

Obr. 30. Jubilejní číslo k 80. narozeninám císaře Františka Josefa I. *Ohlas od Nežárky* 1910. Sbírka MJH, JK 3480.

archeologa Jindřicha Richlého, Felixe Zuba o dějinách včelařství, Josefa Nováka o renovaci jindřichohradeckého zámku, Františka Teplého o jindřichohradeckých domech, v dalším období pak soubor prací z pera literárního historika Ferdinanda Strejčka a regionálního historika Jana Muka, jednotlivě i dalších historiků, např. Františka Navrátila nebo Emanuela Janouška. Nakladatelem prvních samostatných otisků z 19. století včetně Zubovy práce o dějinách včelařství z počátku následujícího století byla tiskárna A. Landfras Syn, která však záhy tuto strategii opustila a tisk vlastním nákladem z obchodních důvodů omezovala. Zvláštní otisky pak byly v Landfrasově tiskárně pouze tištěny, nejčastěji nákladem autora nebo některé z místních korporací či okolních obcí nebo města. Největší počet prací ve formě „zvláštního otisku z *Ohlasu od Nežárky*“ vznikl právě ve 20. a 30. letech 20. století, a to především díky již zmiňovanému Janu Mukovi, místnímu rodákovi, který se do města vrátil po studiích historie v roce 1927. Již v roce 1929 vydal vlastním nákladem původně na pokračování v týdeníku zveřejněnou práci *Politický život J. Hradce po roce 1848* a následně zde publikoval značnou část svých prací, z nichž mnohé opět vyšly formou zvláštního otisku. Nakladatelem těchto tisků byl zpravidla autor, některá díla vyšla po otištění v týdeníku

¹⁰⁶ BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2004; TISCHER 1896; TISCHER 1906; MUK 1941.

¹⁰⁷ Fond KNIŽNÍ KULTURA.

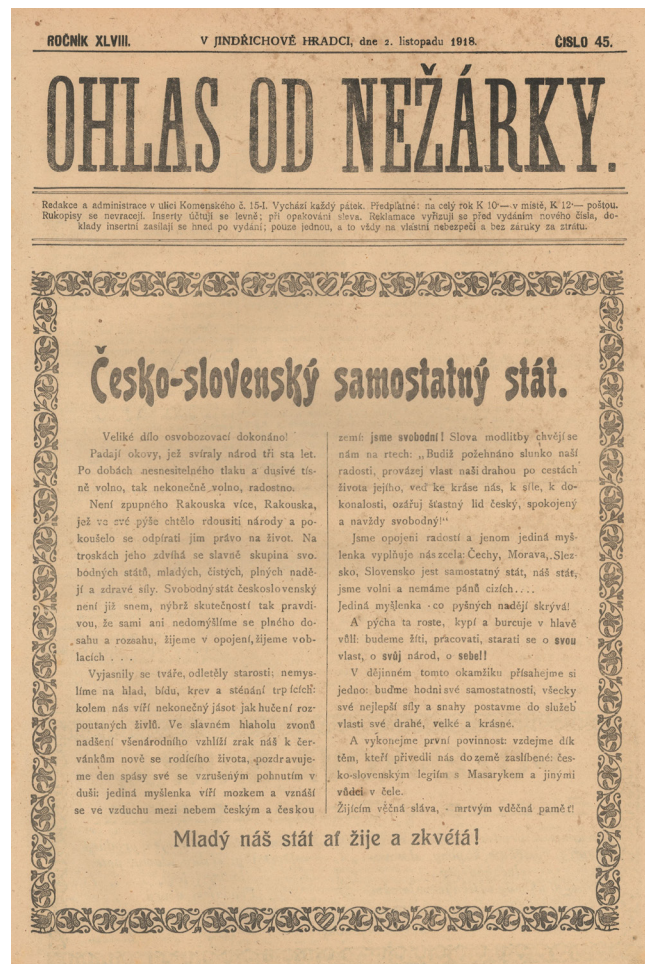

Obr. 31. Smuteční číslo k sarajevskému atentátu. *Ohlas od Nežárky* 1914. Sbírká MJH, JK 3485.

nákladem obcí v regionu, nově založeného Spolku přátel starého Jindřichova Hradce nebo Městského muzea a dalších korporací, v nichž se Muk osobně angažoval nebo na ně byl autorsky navázán.

Vysokou úroveň příspěvků dokládá i množství citací titulů z *Ohlasu od Nežárky*, které byly uveřejněny například v *Českém časopise historickém*, v *Časopise společnosti přátel starožitností českých v Praze*, v časopise pro poučení a zábavu *Vlast*, *Bibliografii české historie*, *České bibliografii* a v dalších soudobých renomovaných odborných periodikách i monografiích. Stále je reflektují regionální historikové především v *Jihočeském sborníku historickém* nebo ve *Výběru, časopise pro historii a vlastivědu jižních Čech*.

Týdeník *Ohlas od Nežárky* patří se svými 72 vydanými ročníky k nejdéle vycházejícím českým regionálním časopisům. Pro svůj všestranný obsah se stal živou kronikou města a dodnes zůstává neocenitelným zdrojem informací pro poznávání každodennosti jihovýchodních Čech v tomto období. Od roku 2002 je jejich fulltextové vyhledávání možné v digitální kopii týdeníku v digitální knihovně Muzea Jindřichohradecka Kramerius. Tato knihovna zpřístupňuje cenné regionální informační zdroje a umožňuje uchování originálů mnohdy unikátně dochovaných ročníků budoucím generacím. Digitální knihovna Muzea Jindřichohradecka obsahuje v současné době jako jediná ucelené řady periodických publikací vztahujících se k regionu Jindřichohradecka z období 1844 až 2020.

Obr. 32. Titulní list ke vzniku samostatné Československé republiky. *Ohlas od Nežárky* 1918. Sbírká MJH, JK 3495.

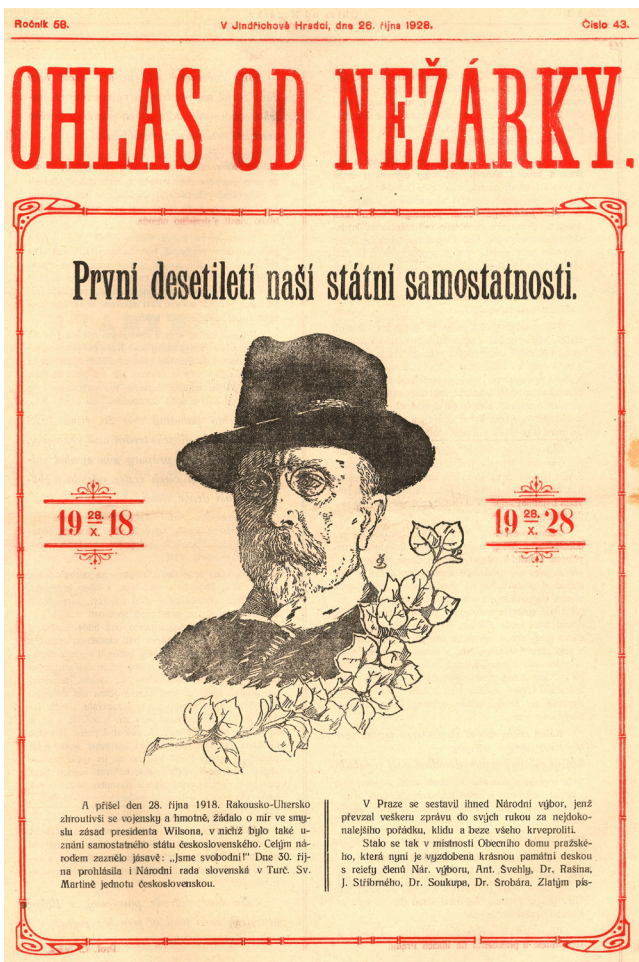
Odpovědní redaktori týdeníku:

- Matěj Vojta (1871–1877)
- Matěj Skalník (1878–1879, do č. 18)
- Josef Potenz (1879, od č. 19 – 1881, do č. 7)
- Vilém Antonín Landfras (1881, od č. 8 – 1885, do č. 26)
- Josef Mikuláš Boleslavský (1885, od č. 27 – 1893, do č. 1)
- Vilém Bohumil Landfras (1893, od č. 2 – 1930)
- Marie Landfrasová (1930–1939)
- František Pfauser (1940–1942)

Předplatné:

Roční předplatné bývalo inzerováno vždy koncem roku a v 1. čísle každého nového ročníku, v případě změn v průběhu roku nebo při zvýšení i jindy. K předplatnému se připočítávala částka za doručení poštou, která navyšovala sumu o přibližně 20 %.

- 1871–1899: 3 zlaté a 20 krejcarů, poštou 4 zlaté a 40 krejcarů
- 1900–1916: 6,40 K, poštou 8,80 K
- 1917–1918, do č. 27: 8 K, poštou 10 K
- 1918 (od č. 28) – 1919: 10 K, poštou 12 K
- 1920: 14 K, poštou 16 K
- 1921–1923: 20 K, poštou 24 K, předplatné s poštovním mimo republiku 26 K

Obr. 33. Titulní list s portrétem prezidenta Masaryka k oslavám 10. výročí vzniku samostatné republiky. *Ohlas od Nežárky* 1928. Sbíрка MJH, JK 3515.

1924–1929: 20,40 K, poštou 24,48 K
 1930–1939: 20,40 K, poštou 25 K
 1940–1941, do č. 7: 22,40 K, poštou 27,50
 1941, od č. 8 – 1942, do č. 23: 25 K, poštou 30 K

Soupis citovaných periodik
(Digitální knihovna Muzea Jindřichohradecka
Kramerius, dostupná z: <https://kramerius.mjh.cz/>
a Národní digitální knihovna, dostupná
z: <https://www.ndk.cz/>):

Budivoj 1864–1914
Hacafírek v Kacabajce 1848
Hlasy z Jindřichova Hradce 1887
Israelitische Gemeinde-Zeitung 1882–1901 (v J. Hradci vycházel a byl tištěn od 1. 7. 1885 do 15. 3. 1886)
Jindřichohradecké listy 1895
Neuhauser Allgemeiner Anzeiger 1844–1848
Neuhauser Wochenblatt 1848
Neuhauser Wochenpost 1854–1855
Ohlas od Nežárky 1871–1942
Ozvěna 1848
Rozvoj 1960–1969
Štítný 1901–1905

Obr. 34. Slavnostní číslo k návštěvě prezidenta Edvarda Beneše v Jindřichově Hradci. *Ohlas od Nežárky* 1937. Sbíрка MJH, JK 3528.

Tábor 1864–1935
Věstník okresu Jindřichův Hradec 1947–1948
Vlastivěda Jindřichohradecka 1929–1935
Zábavný vypravovatel 1844–1845
Zájmy Českomoravské vysočiny 1931–1941
Zpravodaj Sokola v Jindřichově Hradci 1927–1939
Zvěst od Nežárky 1862–1863

Prameny:

Státní oblastní archiv Třeboň, pracoviště J. Hradec, fond Historica
Státní okresní archiv J. Hradec, fondy: Archiv města Jindřichův Hradec, Kulturně historický archiv
Sbíрка Muzea Jindřichohradecka, podsbíрка historická, fond Knižní kultura, podsbíрка písemnosti a tisky, fond Jindřichohradecké tisky

Literatura:

BĚHALOVÁ 1997a: BĚHALOVÁ, Štěpánka. 200 let Landfrasovy tiskárny 1797–1997. *Katalog výstavy*. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum, 1997.
BĚHALOVÁ 1997b: BĚHALOVÁ, Štěpánka, Nejnovější přírůstky do sbírky knižní kultura. *Novum* 6, 1997, č. 7, s. 2.

- BĚHALOVÁ 1997c:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. 200 let Landfrasovy tiskárny. In: *Výroční zpráva spolku „Přátelé starého Jindřichova Hradce“*. J. Hradec: Spolek Přátelé starého J. Hradce, 1997.
- BĚHALOVÁ 1998:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Landfrasova tiskárna a Jindřichův Hradec. In: BĚHALOVÁ Štěpánka (ed.), *Tiskárny a tisky 19. století*. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum, 1998, s. 38–45.
- BĚHALOVÁ 2006:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. „Těžko však přesvědčit ty, kdož nechťí viděti a slyšeti“. Příspěvek k novodobým dějinám evangeliků v Jindřichově Hradci. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 18, 2006, s. 62–72.
- BĚHALOVÁ 2011:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Mám již předplacen Ohlas? Příspěvek ke 140. výročí založení jindřichohradeckého Ohlasu od Nežárky. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 23, 2011, s. 42–61.
- BĚHALOVÁ 2016:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Nakladatelství a knihtiskárna Jaroslava Svobody v Jindřichově Hradci. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 28, 2016, s. 183–196.
- BĚHALOVÁ 2018a:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Produkce Landfrasovy tiskárny a nakladatelství v 19. století. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia Litterarum* 63, 2018, č. 3–4, s. 154–176.
- BĚHALOVÁ 2018b:** Štěpánka BĚHALOVÁ, Učebnice z Landfrasovy tiskárny a jindřichohradecké školství v 19. století. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 30, 2018, s. 58–73.
- BĚHALOVÁ 2019:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Co se hrálo a tisklo u Landfrasů v Jindřichově Hradci. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 31, 2019, samostatná příloha sborníku, 81 s.
- BĚHALOVÁ 2020a:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Španělská chřipka v Jindřichově Hradci. *Novum* 29, 2020, č. 4, s. 2.
- BĚHALOVÁ 2020b:** BĚHALOVÁ, Štěpánka. Vzdělávací literatura z Landfrasovy tiskárny v 19. století. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 32, 2020, s. 50–79.
- BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2004:** BĚHALOVÁ, Štěpánka – FÜRBAACH, František. *Vlastivědná a historická literatura o Jindřichově Hradci*. J. Hradec: Muzeum Jindřichohradecka, 2004.
- BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2015:** BĚHALOVÁ, Štěpánka – FÜRBAACH, František. *Nezapomenutelné osobnosti v historii města Jindřichův Hradec*. Jindřichův Hradec: Město Jindřichův Hradec, 2015.
- BĚHALOVÁ – FÜRBAACH 2018:** BĚHALOVÁ, Štěpánka – FÜRBAACH, František. *Jindřichův Hradec. Proměny slavného města po velkém požáru 1801*. České Budějovice: Typ, 2018.
- BENEŠ 2009:** BENEŠ, Luděk. *Osobnosti Mladobolesavska*. Mladá Boleslav: Muzeum Mladobolesavska, 2009, s. 240.
- BERÁNKOVÁ 1988:** Beránková, Milena et al. *Dějiny československé žurnalistiky. I–III*. Praha: Novinář, 1981–1988.
- CUKR 2022:** CUKR, Jirí. Vějičky na chytání lehkověrných hejlů. O periodických tiskovinách vydávaných Karlem Jonášem v Soběslavi a v Jindřichově Hradci v letech 1885–1887. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia Litterarum* 67, 2022, č. 3–4, s. 83–92.
- ENCYKLOPEDIJE ČESKÝCH BUDĚJOVIC 1998–2022:** KOVÁŘ, Daniel. *Noviny*. Dostupné z: <http://www.encyklopedie.c-budejovice.cz/clanek/noviny> [cit. 15. 5. 2022].
- ENCYKLOPEDIJE KNIHY ONLINE: PŘÍSPĚVATELÉ ENCYKLOPEDIJE KNIHY.** *Noviny* [online], 2019, Dostupné z: <https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php?-title=Noviny&oldid=16929> [cit. 4. 4. 2022].
- FÜRBAACH 2018:** FÜRBAACH, František, Jindřichův Hradec a rodina tiskařů Landfrasů. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia Litterarum* 63, 2018, č. 3–4, s. 146–153.
- HÁLOVÁ 2017:** HÁLOVÁ, Helena. Tajemná Lory mladého Aloise Landfrasa. Sonda do souboru osobní korespondence jindřichohradeckého tiskaře a vlastence z doby jeho pražských studií. *Vlastivědný sborník Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska* 29, 2017, s. 178–193.
- HÁLOVÁ 2018:** HÁLOVÁ, Helena, Z pozůstalosti Landfrasovy tiskárny v jindřichohradeckém archivu – zrcadlo doby v rodinné korespondenci. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia Litterarum* 63, 2018, č. 3–4, s. 177–181.
- HERBEN 1938:** HERBEN, Ivan. Neznámý Havlíček: pozůstalost Havlíčkova přítele vydává svědectví. *Lidové noviny* 46, 1938, č. 585, s. 1.
- HLAVAČKA et al. 2016:** HLAVAČKA, Milan et al. *České země v 19. století: proměny společnosti v moderní době*. Sv. 1–2. Praha: Historický ústav, 2016.
- HORÁKOVÁ 2007:** HORÁKOVÁ, Monika. *Porovnání obsahu týdeníku Ohlas do Nežárky v období Rakouska-Uherska, Československa a Protektorátu Čechy a Morava*. Dipl. práce. Praha: Univerzita Karlova, 2007.
- JIRÁK – KÖPPOVÁ 2015:** JIRÁK, Jan – KÖPPOVÁ, Barbara. *Masová média*. Praha: Portál, 2015.
- KÖPPOVÁ – JIRÁK 2006:** KÖPPOVÁ, Barbara – JIRÁK, Jan. K otázce periodizace vývoje médií. *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum*, 51, 2006, č. 1–4, s. 27–32.
- KRÖPFEL – MUK 1927:** KRÖPFEL, Otto – MUK, Jan. *Paměti kvardiána P.O. Kröpfela (1848–63)*. Jindřichův Hradec: A. Landfras Syn, 1927.
- KUSÁKOVÁ 2012:** KUSÁKOVÁ, Lenka. *Literární kultura a českojazyčný periodický tisk (1830–1850)*. Praha: Academia, 2012.
- LANDFRAS 1902:** Vilém J. Landfras, zakladatel listu našeho. *Ohlas od Nežárky* 32, 1902, č. 23, s. 1.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 1985:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 1 A–G*. Praha: Academia, 1985.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 1993a:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 2/I H–J*. Praha: Academia, 1993.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 1993b:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 2/II K–L*. Praha: Academia, 1993.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2000a:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 3/I M–O*. Praha: Academia, 2000.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2000b:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 3/II P–Ř*. Praha: Academia, 2000.

- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2008a:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 4/I S–T*. Praha: Academia, 2008.
- LEXIKON ČESKÉ LITERATURY 2008b:** *Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce, 4/II U–Ž*. Praha: Academia, 2008.
- LANDFRAS 1823:** LANDFRAS, Josef. *Verzeichniß aller vom Jahre 1801 in der Stadt Neuhaus Buchdruckerey*. J. Hradec: J. Landfras, 1823.
- LUMÍR 1863:** Zvěst od Nežárky. *Lumír*, 1863, č. 12.
- MALACH 2009:** MALACH, Roman. *Prínos týdeníku Ohlas od Nežárky pro český národopis*. Dipl. práce. Brno: Masarykova univerzita 2009.
- MATTUŠKA 1887:** MATTUŠKA, Alois. *Dr. Josef Procházka, vlastenec, spisovatel a lidumil*. J. Hradec: Alois Mattuška, 1887.
- MATTUŠKA 1888:** MATTUŠKA, Alois. Jan Šrámek, zakladatel prvního českého listu v Jindřichově Hradci. *Ohlas od Nežárky* 18, 1888, č. 1, s. 2–3.
- MATTUŠKA 1889:** MATTUŠKA, Alois. První časopisy místní v Jindř. Hradci. *Ohlas od Nežárky* 19, 1889, č. 5, s. 36–37, č. 6, s. 44–46.
- MATTUŠKA 1892:** MATTUŠKA, Alois. Otto Kröpfl, zasloužilý kněz, spisovatel a vlastenec. *Ohlas od Nežárky* 22, 1892, č. 10–11.
- MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ [po 1886?]:** MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ, Josef. *Zlaté ruce, které pracují*. [Jindřichův Hradec]: Josef Mikuláš [po 1886?].
- MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ 1888a:** MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ, Josef. *Jak člověka štěstí hledá!* J. Hradec: Mikuláš Khek, 1888.
- MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ 1888b:** MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ, Josef. *Malebný průvodce po Jindřichově Hradci*. Praha: Jos. R. Vilímek, 1888.
- MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ 1891:** MIKULÁŠ BOLESLAVSKÝ, Josef. *Starý Knour*. J. Hradec: A. J. Landfras syn, 1891.
- MUK 1928:** MUK, Jan. Ze společenského a národního života Hradce před 100 lety. *Ohlas od Nežárky* 58, 1928, č. 44–50.
- MUK 1929:** MUK, Jan. *Politický život Jindř. Hradce (1848–1918)*. J. Hradec: Jan Muk, 1929.
- MUK 1931:** MUK, Jan. Vilém Landfras, redaktor a majitel Ohlasu od Nežárky. *Ohlas od Nežárky* 61, 1931, č. 30, s. 1.
- MUK 1931–32:** MUK, Jan. Časopisectvo v jižních Čechách v l. 1848–1862. *Jihočeský přehled* 5, 1931–1932, č. 1, s. 27–28.
- MUK 1933:** MUK, Jan. K dějinám tiskáren v Jindřichově Hradci, zvláště Landfrasovy. *Jihočeský sborník historický* 6, 1933, č. 2, s. 55–61.
- MUK 1936:** MUK, Jan. Které časopisy vycházely v Jindřichově Hradci. *Ohlas od Nežárky* 66, 1936, č. 47, s. 6–7.
- MUK 1939:** MUK, Jan. *Život v J. Hradci před 100 lety*. J. Hradec: Přátelé starého Jindřichova Hradce, 1938.
- MUK 1941:** MUK, Jan. *70 let Ohlasu od Nežárky*. J. Hradec: A. Landfras Syn, 1941.
- MUK 1947:** MUK, Jan. *Alois Landfras, probuzenecký knihtiskař a jindřichohradecký starosta*, J. Hradec: A. Landfras Syn, 1947.
- MUK 1956a:** MUK, Jan. Přátelství Josefa Kajetána Tyla s dr. J. Procházkou a probuzení Jindřichova Hradce. *Jihočeský sborník historický* 25, 1956, č. 2, s. 12–21.
- MUK 1956b:** MUK, Jan. *Oslavy památky 100. výročí úmrtí Josefa Kajetána Tyla*. Jindřichův Hradec: Jihočeské tiskárny, 1956.
- MUK 1963:** MUK, Jan. Václav Rodomil Kramerius a podobrodružené landfrasovské tisky. *Zprávy muzeí Jihočeského kraje* 3, 1963, č. 3–4, s. 53–56.
- MUK 1964:** MUK, Jan. Bohatá tradice novin na Jindřichohradecku. *Rozvoj* 5, 1964, č. 38, s. 3.
- MUK 1969:** MUK, Jan. Nejstarší noviny české – z Jindřichova Hradce. *Výběr* 6, 1969, č. 1, s. 46.
- NÁRODNÍ NOVINY 1848:** J. K., Wenkow. In: *Národní noviny* 1848, č. 29, s. 360.
- ORTH 1884:** ORTH, Jan Ev. *Jindřicho-Hradečtí měšťané, v l. 1623–1727 do svazku městského přijatí*. J. Hradec: A. Landfras Syn, 1884.
- PLETZER 1962:** PLETZER, Karel. Nejstarší časopis v jižních Čechách. *Jihočeská pravda* 18, č. 221.
- PLETZER 1990:** PLETZER, Karel. *Soupis historických a vlastivědných prací dr. Jana Muka o Jindř. Hradci a okolí*. J. Hradec: Okresní muzeum, 1990.
- PLETZER 1992b:** PLETZER, Karel. Překladačská a literární činnost MUDr. Josefa Procházky Devítského. In: *Jindřichohradecký vlastivědný sborník* 4, 1992, s. 12–26.
- PLETZER 1993a:** PLETZER, Karel. Landfrasův faktor Josef Václav Žák. *Výběr* 30, 1993, č. 1, s. 28–32.
- PRAŽÁKOVÁ 2020:** PRAŽÁKOVÁ, Kateřina. Vztah psaných a tištěných novin od poloviny 15. do poloviny 17. století. In: HRADILOVÁ, Marta – JELÍNKOVÁ, Andrea – VESELÁ, Lenka (edd.). *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Praha: Academia, 2020, s. 235–247.
- ROUBÍK 1931:** ROUBÍK, František. Čítárna časopisů v Jindřichově Hradci r. 1811. *Ohlas od Nežárky* 60, 1931, č. 24, s. 1–2; č. 25, s. 3–4.
- SEKERA 2002:** SEKERA, Martin. Aspekty čtení periodického tisku v procesu politické mobilizace české společnosti. In: PIORECKÁ, Kateřina (ed.). *Komunikace a izolace v české kultuře 19. století*. Praha: Academia, 2002.
- SEKERA 2008:** SEKERA, Martin. Etapy vývoje českých tištěných médií od 19. do počátku 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze, řada C – Literární historie* 53, 2008, č. 1–4, s. 11–18.
- SKOŘEPOVÁ 2021:** SKOŘEPOVÁ, Markéta. Konference periodická paměť v Muzeu Jindřichohradecka. *Jihočeský sborník historický* 90, 2021, s. 486–487.
- STEJSKALOVÁ 1998:** STEJSKALOVÁ, Eva. Noviny a časopisy doby předbřeznové. In: BĚHALOVÁ, Štěpánka (ed.). *Tiskárny a tisky 19. století. Sborník příspěvků z celostátní konference pořádané při příležitosti 200. výročí založení jindřichohradecké Landfrasovy tiskárny*. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum, 1998, s. 65–74.
- STREJČEK 1916:** STREJČEK, Ferdinand. *Jindřichův Hradec let osmdesátých*. J. Hradec: A. Landfras Syn, 1916.
- STREJČEK 1926:** STREJČEK, Ferdinand. Josef K. Tyl v Jindř. Hradci. *Ohlas od Nežárky* 56, 1926, č. 15, s. 1–2.
- STREJČEK 1930:** STREJČEK, Ferdinand. *Jak se probouzel Jindřichův Hradec*. J. Hradec: Přátelé starého Jindř. Hradce, 1930.

STREJČEK 1948: STREJČEK, Ferdinand. Nejstarší bouřlivák. In: *Naši bojovníci pérem*. Praha: Topičova edice, 1948.

SVOBODOVÁ 1993: SVOBODOVÁ, Marcela. Z historie spolků. In: BŘICHÁČEK, Pavel et al. *Jindřichův Hradec 1293–1993*. České Budějovice: INPRESS, 1993, s. 216–224.

SVOBODOVÁ 1999: SVOBODOVÁ, Marcela. Jak kdysi trávili jindřichohradečtí řemeslníci ve spolicích svůj volný čas. In: PSÍKOVÁ, Jiřina et al. *Historie a současnost podnikání na Jindřichohradecku*. Pardubice: Městské knihy, 1999, s. 42–54.

ŠRÁMEK 1938: K životopisu Jana Šrámka, jindřichohradeckého osmačtyřicátníka. *Ohlas od Nežárky* 68, 1938, č. 14, s. 1–2.

ŠRÁMEK 1974: ŠRÁMEK, František. 90 let od smrti pedagoga Jana Šrámka. *Výběr z prací členů historického kroužku* 1974, č. 2, s. 123–124.

TDKIV 2014: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy [online]. 2014
Dostupné z:
http://aleph.nkp.cz/F/YYCR545MGH53DFYC5JPFT8T7MHX96G1A8SA36HFDYH7FYNVE74-35982?func=full-set-set&set_number=047660&set_entry=000006&format=999 [cit. 9. 9. 2017].

TISCHER 1896: TISCHER, František. *Seznam důležit. článků v týdeníku Ohlas od Nežárky otištěných, 1873–1895*. J. Hradec: [1896].

TISCHER 1906: TISCHER, František. *Seznam článků v týdeníku Ohlas od Nežárky v l. 1896–1905 uveřejněných*. J. Hradec: 1906.

TISKÁRNY A TISKY 1998: BĚHALOVÁ, Štěpánka (ed.). *Tiskárny a tisky 19. století. Sborník příspěvků z celostátní konference pořádané při příležitosti 200. výročí založení*

jindřichohradecké Landfrasy tiskárny. Jindřichův Hradec: Okresní muzeum v Jindřichově Hradci, 1998.

UHLÍŘ 2002: UHLÍŘ, Zdeněk. Zdroje a prameny. Historické knihovnictví v informačním věku. *Ikaros* [online] 5, 2001, č. 1. Dostupné online z: <http://ikaros.cz/node/10997> [cit. 4. 4. 2022]

VOIT 2008: VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století: papír, písmo a písmolijectví, knihtisk a jiné grafické techniky, tiskaři, nakladatelé, knihkupci, ilustrátoři a kartografové, literární typologie, textové a výtvarné prvky knihy, knižní vazba, knižní obchod*. Sv. 1–2. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2008.

WÖGERBAUER et al. 2015: WÖGERBAUER, Michael – PÍŠA, Petr – ŠÁMAL, Petr – JANÁČEK, Pavel et al. *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře*. Sv. 1–2. Praha: Academia, Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2015.

ZUB 1904: ZUB, Felix Emerich. *Příspěvky k dějinám včelařství v Čechách vůbec a na Třeboňsku zvláště*. J. Hradec: H. Gross, nákladem a tiskem A. Landfras Syn, 1904.

Internetové zdroje:

Muzeum Jindřichohradecka – digitální knihovna Kramerius [online]. Muzeum Jindřichohradecka [cit. 7. 9. 2022]. Dostupné z: <https://kramerius.mjh.cz/>

Štěpánka Běhalová

Muzeum Jindřichohradecka
Balbínovo nám. 19/1
377 01 Jindřichův Hradec